

PROFIELEN

ISSUE #79 JUNI 2010

PROFIELEN BLAD VAN DE HOOGESCHOOL ROTTERDAM

INTERVIEW
FEYENOORD-
LEGENDE
COEN MOULIJN

DUALE
OPLEIDINGEN
EN DE CRISIS

MEER
CONTACTTIJD
MINDER
TOETSTIJD

TOUR
de **HR**

IN MEMORIAM

*Peter den Butter
Docent bouwkunde*

Op zaterdag 15 mei is onze collega Peter den Butter overleden. Peter was docent en sinds augustus 2002 actief voor de opleiding bouwkunde aan de hogeschool. Het lukte niet om te herstellen van een hartinfarct en een ongelukkige val, hier vlak bij school.

Peter was een echte praktijkman, een van zijn belangrijke achtergronden was zijn inbreng in het hbo vanuit het KOB (Kader- en Ondernemersopleidingen in de Bouw) en zijn kennis van bouwkunde en de uitvoering van projecten. Hij was zeer betrokken bij studenten, was begeleider van de mbo-instroom, lid van de curriculumcommissie en voorzitter van de opleidingscommissie. Het onderwijs ging hem aan het hart, verbeteren en traditie streden bij hem vaak om de eerste plaats als het om de opleiding ging. Van die tweestrijd kon hij soms brommerig worden, maar dat keerde uiteindelijk altijd ten goede en werd vervolgens met een lach afgesloten.

Zijn inbreng in het onderwijs, zijn praktische kennis en zijn betrokkenheid bij studenten zullen worden gemist. Wij wensen de familie veel sterkte bij het verwerken van dit verlies. Het is triest om deze grote man op deze wijze en zo vroegtijdig te moeten verliezen.

Namens studenten en medewerkers van het Instituut voor Bouw en Bedrijfskunde,

*Ron Weerheijm
Maarten van Ogtrop
Opleidingsmanagers bouwkunde*

IN MEMORIAM

Julia Rotsteeg

Julia Rotsteeg was tweedejaars studente aan de opleiding personeel & arbeid van de Hogeschool Rotterdam. Zij stond bekend als een betrokken, sociale en sympathieke studente. Docenten en medestudenten herinneren zich haar als een intelligente studente en een bescheiden, mooi mens. Julia had een goed contact met haar medestudenten en de medewerkers van p&a. Zij had begrip en respect voor anderen en liet iedereen in zijn waarde.

Ze zou in september beginnen aan de opleiding communicatiewetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam.

Julia ging samen met haar zus (Joyce Rotsteeg, in augustus 2008 afgestudeerd aan de opleiding vastgoed & makelaardij) op vakantie naar Zuid-Afrika. Samen kwamen Julia en Joyce om het leven tijdens de vliegcrash in Tripoli op 12 mei jl. Julia was pas 21 jaar. Veel te jong om te sterven. Wij zullen ons Julia blijven herinneren als betrokken, sociaal en sympathiek.

Wij wensen haar familie en vrienden veel sterkte toe.

*Mevr. E.M. Minnemann
Directeur Instituut voor Managementopleidingen*

IN MEMORIAM

De onvergetelijke Erik Trinconi

Na een slopende ziekte is op 17 april onze goede collega en vriend Erik Trinconi overleden. Erik was veertig jaar lang een even gedreven als nuchtere sociale professional met een grote kennis van zijn Hoogvliet en Rotterdam. Bij de Hogeschool Rotterdam en de kenniskring Opgroeien in de Stad (KOS) hebben wij hem sinds 2003 leren kennen als een gedegen bruggenbouwer naar tal van instellingen en een stimulans van onze masterstudenten. Hij werkte in een dubbele functie die hem zeer aantrok: als senior-beleidsadviseur externe betrekkingen bij de dienst algemene en bestuurlijke zaken (abz) én bij KOS en de masteropleiding pedagogiek/urban education.

Erik pendelde sinds 2003 letterlijk tussen twee verdiepingen. In de ruimste zin van het woord faciliteerde hij bij abz het inhoudelijke werk. Bij de kenniskring hield hij zich onder andere bezig met de masteropleiding pedagogiek. Erik was een arrangeur van het zuiverste water. Hij kon zich even keurig als terughoudend én overtuigend opstellen. Van Beleid met een grote B hield Erik niet zo, zeker niet wanneer dat een alibi zou zijn voor gebrek aan inhoudelijke belangstelling en aan compassie met bijvoorbeeld de studenten en de stad. Daar draaide het bij Erik om: inhoud en commitment.

Erik Trinconi was pas 62 jaar. We hadden samen nog zoveel plannen. Hij is onvergetelijk.

*Ton Notten (lector KOS) en Herman Veenema
(directeur abz)*

14

interview
De legendarische
COEN MOULIJN

11 MEELOPEN MET...
directiesecretaresse
Miriam Reicher

27 POPKOOR bij de les
20 tour de HR **REPORTAGE**

18 **ACHTERGROND**
duale studies en de crisis

INHOUD PROFIELEN #79

28
achtergrond **TOETSEN
OP DE HR**

NIEUWS:

- 05 langstudeerders
- 08 nieuwe directie verpleegkunde
- 09 collegegeld
- 10 cvb-tour
- 12 gesamt Kunstwerk WdKA
- 13 stage bij World Food Programme
- 26 onderzoek Grand Départ

VERDER:

- 03 Colofon
- 04 Infographic
- 06 Kort
- 19 Column Simon
- 31 Afgestudeerd

- 32 Column Ernest
- 32 Mini's
- 33 Recensie
- 34 Wie ben jij dan?
- 35 Wie-wat-waar

Aan dit nummer werkten mee:

< **RIK JÖRISSSEN**
freelance redacteur /
festivalcoördinator

Ooit begonnen als stagiaire bij *Profielen*, nu als freelancer regelmatige leverancier van recensies over websites, films en muziek. Lees zijn oordeel over de site hardhoofd.com op pagina 33.

< **STEPHANIE DE MAN**
ontwerper / vormgever

Ze is begaan met cultuur en is daarom regelmatig in Zuid-Afrika. Haar afstudeerproject aan de WdKA (2009) ging over de Maasvlakte. Ze heeft de ambitie om hieraan verder te werken, nu het gebied zo aan verandering onderhevig is.

JOHAN KLEINJAN >
illustrator

Johan maakte deel uit van het kunstenaarscollectief Antistrot (*1996-†2009). Voor dit nummer illustreerde hij de cover en het achtergrondartikel over toetsen (p.26).

PROFIELEN IS HET REDACTIONEEL ONAFHANKELIJKE INFORMATIE- EN OPINIEBLAD VAN DE HOGESCHOOL ROTTERDAM, BESTEMD VOOR ALLE STUDENTEN EN MEDEWERKERS VAN DE HOGESCHOOL EN GRATIS VERKRIJGBAAR OP ALLE LOCATIES. PROFIELEN VERSCHIJNT NEGENMAAL PER JAAR.

COLOFON Verschijningsdatum *Profielen* 79 10 juni 2010 Hoofdredacteur Dorine van Namen Eindredacteur Esmé van der Molen Redactie Olmo Linthorst, Jos van Nierop, Myrthe Hogenelst (stagiaire) Medewerkers aan dit nummer Hoger Onderwijs Persbureau [HOP], Simon Brouwer, Rik Jörissen, Ernest van der Kwast Redactieraad Jan van Heemst, Tamar Israël, Tessa Meeus, Ton Notten Foto's Ronald van den Heerik, Jos van Nierop, Vijfpuntzeven, Levien Willemse Illustraties Johan Kleinjan, Annet Scholten Vormgeving MAGAZINESTUDIO.NL Evelien van Vugt, i.s.m. Stephanie de Man Redactie-adres Museumpark 40, laagbouw bg, kamer ML 0.90. Postbus 25035, 3001 HA Rotterdam. Telefoon (010) 794 45 75. Fax (010) 794 45 80, profielen@hro.nl. Open: ma. t/m vr. 10.00-17.00 uur Website www.profielen.hro.nl Advertenties (m.u.v. profijtjes) Via www.profielen.hro.nl Druk Efficiënta, Krimpen a/d IJssel Jaargang 21 ISSN 1385-6677 *Profielen 80* verschijnt op 23 augustus 2010

HET IS VERBODEN ZONDER TOESTEMMING VAN DE HOOFDREDACTEUR ARTIKELLEN OF ILLUSTRATIES GEHEEL OF GEDEELTELIIK OVER TE NEMEN.

gemiddeld aantal studiejaren van afgestudeerden

CMI Communicatie, Media en Informatietechnologie	4,54
IBB Bouw en Bedrijfskunde	4,45
RBS Rotterdam Business School	4,37
CoM Commercieel Management	4,33
IFM Financieel Management	4,32
IMO Managementopleidingen	4,30
WdKA Willem de Kooning Academie	4,26
EAS Engineering en Applied Science	4,17
IVG Gezondheidszorg	4,13
ISO Sociale Opleidingen	4,12
IVL Lerarenopleidingen	4,08

kortst: IVL 4,08

gemiddeld: IMO 4,30

langst: CMI 4,54

HOE LANG STUDEER JIJ AL?

Bron: jaarverslag 2008

WAAR BLIJFT DE TIJD? ALS JE DE LERARENOPLEIDING DOET, ZUL JE GEMIDDELD EEN SNELLE HENKIE ZIJN, terwijl studenten van CMI met 4,54 studiejaren het langst over hun studie doen. De HR houdt deze cijfers goed bij, want studierendement heeft de hoogste prioriteit. 'Aanval op de uitval' was dé slogan van dit collegejaar. Er waren *summerschools*, startgesprekken, ondersteunend onderwijs en studieloopbaancoaching om studenten vooral door het cruciale

eerste jaar heen te helpen. Maar ook ouderejaars die bijna klaar zijn en uit beeld dreigen te verdwijnen, krijgen extra aandacht. Zij worden met intensieve begeleiding naar de eindstreep geleid. Zo hoopt de HR het afstudeerrendement te verhogen. ■

Meer over dit onderwerp op de pagina hiernaast.

BEELD: MEIKE SLOOVERS, uit een afstudeerproject van wdka, een publicatie waarvan de lay-out is bepaald door drie slakken. Zie: www.melkesloover.nl

OVER DATUM

CoM begeleidt langstudeerders naar eindstreep

Niet elke student rondt binnen vier jaar zijn studie af. Sterker nog: het gemiddeld aantal studie jaren van afgestudeerden van de HR ligt boven de vier. Het Instituut voor Commerciële Management (CoM) voert sinds dit collegejaar een actief beleid om studenten met studievertraging zo snel mogelijk te laten afstuderen.

Ancelma van der Flier, docent communicatietechnieken bij de opleiding commerciële economie, is één van de drie docenten die 'langstudeerders' van CoM begeleidt. Op dit moment zijn dat er 110: studenten die nog wel staan ingeschreven, maar niet zijn afgestudeerd. Van der Flier: 'Met negentig studenten hebben wij op dit moment contact. Ik schat dat 45 à vijftig van hen dit jaar afstuderen.'

Bij CoM begint de begeleiding voor langstudeerders in het vijfde studiejaar. 'Vóór die tijd houden afstudeerbegeleiders, die tegelijkertijd studieloopbaancoach zijn, zich met de voortgang van deze studenten bezig. Wanneer deze begeleiding eindigt of wanneer we constateren dat een student er langer over doet dan vier jaar, komen wij in actie. We nemen contact op met de studenten om helder te krijgen welke modules ze nog hebben openstaan en in welke situatie ze verkeren. Vervolgens geven we aan welke modules inmiddels vervangen zijn door andere, maken een planning met studenten en motiveren hen om modules waar zij tegenop zien, toch af te ronden zodat ze hun studie zo snel mogelijk kunnen beëindigen. De studenten moeten het echter zelf doen; wij kunnen bijvoorbeeld geen scriptie voor ze schrijven.'

STUDIEVERTRAGING DOOR WERK

Wesley Dorenbosch (24) is student commerciële economie en doet inmiddels anderhalf jaar langer over zijn studie. Zijn eerste stage bij Unilever beviel hem zo goed dat hij er na afloop parttime

bleef werken. Wesley: 'Ik heb nooit spijt gehad van deze beslissing. Inmiddels heb ik drie jaar werkervaring als assistent-accountmanager, en die zou ik niet hebben als ik me voor honderd procent op mijn studie had gericht. En dat is niet onbelangrijk als ik mijzelf straks moet verkopen op de arbeidsmarkt. Bovendien vind ik de studie erg theoretisch. Ik hoefde dan ook geen twee keer na te denken toen ik de kans kreeg om meer praktijkervaring op te doen.'

Studie en werk zijn echter lastig te combineren, merkte Wesley snel genoeg. 'Op dit moment leg ik de laatste hand aan mijn scriptie en moet ik nog één tentamen uit het tweede jaar maken. Afgelopen zomer ben ik door school benaderd. Het was fijn om geattendeerd te worden op het feit dat ik naast mijn werk ook nog een studie heb die afgerond moet worden. Ik vond het wel opvallend dat ik pas in een later stadium benaderd ben. Het lijkt me vanzelfsprekend dat je als school weet waar je studenten mee bezig zijn. Het zou voor werkende studenten beter zijn als de school hier meer rekening mee zou houden. Door werkervaring te koppelen aan de studie had er wellicht een aangepast studieplan gemaakt kunnen worden.'

BUITENLAND EN COMMISSIEWERK

Ook Eline Verschoor (22) liep studievertraging op. Ze rondde vorig jaar november haar studie commerciële economie af. Vier maanden later dan haar klasgenoten. Eline: 'Voor de minor internationale marketing management ben ik een half jaar naar

het buitenland geweest. Bij terugkomst moest ik snel op zoek naar een afstudeerstage. Dat verliep niet zo makkelijk als verwacht en zorgde voor studievertraging. In diezelfde periode ben ik erg actief geweest als commissielid van mijn studentenvereniging. Ik heb er geen spijt van dat ik dat allemaal heb gedaan. De periode in het buitenland was erg leerzaam en ook de commissietijd beschouw ik als iets positiefs: het staat goed op mijn cv. In de tussentijd kon ik mooi bedenken wat ik na mijn studie wilde doen, want daar was ik nog niet uit.' De hulp die Eline kreeg, was voornamelijk afkomstig van haar afstudeerbegeleider. 'Ik heb veel profijt gehad van deze begeleiding. Zo ben ik ook goed geholpen met het vinden van een stage.'

Van der Flier ziet het als een morele verplichting om langstudeerders te helpen. 'In de meeste gevallen hebben de studenten al heel veel studiepunten binnen. Het is zonde als ze het erbij laten zitten terwijl ze zo dicht bij de eindstreep zijn. Daarnaast heeft de school een economisch motief om studenten zo snel mogelijk af te laten studeren: een deel van de bekostiging wordt pas bij afstuderen uitgekeerd.' ■ Myrthe Hogenelst

Ook het instituut voor Communicatie, Media en Informatietechnologie (CMI) begeleidt langstudeerders. Op de pagina hiernaast een overzicht van het gemiddeld aantal studie jaren van afgestudeerden per instituut.

DWERG EN BLAUW MONSTER bezorgen HR-docent eerste prijs

GIDEON WILLE, DOCENT COMMUNICATIEVE TECHNIEKEN BIJ HET INSTITUUT VOOR COMMERCIEEL MANAGEMENT, HEEFT MET ZIJN VERHAAL *MITZI REDT DE WERELD* DE LITERATUURWEDSTRIJD VAN GLOSSY *ELLE* GEWONNEN. 'Het is mooi geschreven, heeft een goede opbouw en is raadselachtig, waardoor je verder wilt lezen', aldus de jury. Wille, over zijn verhaal: 'Mitzi, een jonge vrouw, ontmoet een dwerg die haar vraagt de wereld te redden. Ze besluit hem te helpen en raakt verstrikt in een spel van waan en werkelijkheid. Het is een tikje absurd en raadselachtig. Er komt ook nog een blauw monster in voor, een collega van de dwerg.'

Docenten, geef aan wat je doet!

DE BEZETTING VAN DE LOKALEN OP DE HOGESCHOOL ROTTERDAM IS NOG STEEDS ONDER DE MAAT. Dat komt onder andere doordat veel docenten niet altijd precies aangeven of ze hun gereserveerde lokalen wel of niet gebruiken. Gevolg: lokalen zijn wel ingeroosterd maar feitelijk niet in gebruik. 'Het ruimteprobleem op de hogeschool is dan ook een fictief probleem. Ik doe een oproep aan docenten: geef aan wat je doet!', sprak collegebestuurder Jan Roelof onlangs in de vergadering van de centrale medezeggenschapsraad.

VIER STUDENTEN OP SCHIERMONNIKOOG

OP SCHIERMONNIKOOG WONEN VIER STUDENTEN, IN ROTTERDAM 27.070 (VAN WIE 15.428 HBO'ERS). Het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft per gemeente geteld hoeveel studenten er staan ingeschreven. De grootste studentensteden zijn uiteraard Amsterdam, Utrecht, Groningen en Rotterdam. De getallen zijn van studiejaar 2007/2008. Vrouwen zijn in de meerderheid in het hoger onderwijs (51,8 procent), Rotterdam zit op ongeveer hetzelfde percentage: 51,5 procent is vrouw. HOP/CBS

STUDENTE EN OUD-STUDENTE ZATEN IN RAMPVLIEGTUIG

Een van de passagiers die vorige maand omkwam bij de vliegramp in Libië studeerde aan de Hogeschool Rotterdam.

Het gaat om personeel & arbeidstudente Julia Rotsteeg (21). Ook haar zus Joyce (25), die in 2008 de opleiding vastgoed & makelaardij aan de HR afrondde, kwam om. De zussen kwamen terug van een reis door Afrika. Zie ook het *in memoriam* op pagina 2 in dit blad.

CIJFERS

5 Met angst en beven verwachtte de overheid een flink lerarentekort voor 2010. Die vrees is (nog) niet bewaarheid. Men verwacht het grote tekort nu pas over vijf jaar.

15 Het aantal studenten dat begon met een bètaopleiding aan een hogeschool steeg de afgelopen tien jaar met vijftien procent.

150 De opslagruimte gaat omhoog van krijgen er ruimte

MEERDERHEID WIL BASISBEURS BEHOUDEN

De overgrote meerderheid van Nederland wil dat de basisbeurs behouden blijft, zegt opiniepeiler Maurice de Hond. Op verzoek van de SP ondervroeg hij hierover 1200 mensen.

'De basisbeurs in het onderwijs blijft bestaan.' Dat standpunt steunt 85 procent. Zou de uitkomst hetzelfde zijn voor een stelling als: studenten moeten hun beurs later terugbetalen als ze genoeg verdienen. 'Ik denk het niet', zegt SP'er Jasper van Dijk. 'Mensen begrijpen meteen dat je bedoelt: leenstelsel of basisbeurs.' D66, PvdA en VVD willen de basisbeurs vervangen door een leenstelsel. GroenLinks kiest liever voor 'academicbelasting'. Andere partijen zijn tegen, waaronder CDA, PVV en SP.

HOP, Bas Belleman

HR-STUDENT MAAKT VOETBAL-POOL-WEBSITE

Wordt Oranje dit WK kampioen? Of leggen we het toch af tegen Spanje, Brazilië of Duitsland? Wie helderziend qua voetbal is, kan uitslagen voorspellen op de voetbal-pool-website www.mijnwkpool.nl. De site is ontworpen door HR-student Murat Gonul. Hij heeft ook een HR-pool aangemaakt, waar voetbal-fans zich gratis kunnen aanmelden. Check http://mijnwkpool.nl/index.php?option=com_league&c=subleague&view=subleague&view=68

TIK TAK TIK TAK

Met dank aan de schaakklok

RICK VAN DER PLUIJM, STUDENT FACILITY MANAGEMENT, HEEFT VORIGE MAAND HET ALLEREERSTE HOGESCHOOL ROTTERDAM SCHAAKTOERNOOI GEWONNEN. Hoewel het een 'gezelligheidstoernooi' heette te zijn, was het tijdens de wedstrijden erg stil. Met uitzondering van het regelmatige getik van de schaakstukken en het gehamer op de schaakklok.

Juist die schaakklok bleek een obstakel voor veel deelnemers. Student autotechniek Said Ofiani verloor zijn eerste wedstrijd op tijd, vertelt hij. 'De klok was een grote tegenvaller. Misschien moet ik een weekje met de klok gaan oefenen voor volgend jaar.'

Voor winnaar Rick is de klok geen onbekende. Hij speelt wedstrijden voor het tweede team van zijn schaakvereniging. 'Leuk dat ik dit eerste toernooi gewonnen heb. Ik vond het een sterk deelnemersveld.'

van de Groupwise-mailbox van studenten 10 naar 150 MB. Ook de medewerkers bij, en gaan van 150 MB naar 1 GB.

1164

Wat te doen met 1 liter waterstof? De studenten van Team Phidippides lieten tijdens de Shell Eco-Marathon hun voertuig er 1164 kilometer mee rijden.

6500

Studenten met al een diploma op zak betalen voor hun tweede studie, op de Hogeschool Rotterdam, komend jaar 6500 euro collegegeld.

Nieuwe ronde, nieuwe kansen

Begin dit jaar regende het klachten over de opleiding verpleegkunde. We zijn inmiddels een klein jaar verder en bij het Instituut voor Gezondheidszorg heeft een managementwissel plaatsgevonden. *Profielen* sprak met de twee nieuwe directeuren Aly van Kester-Polderman (voorzitter) en Alita Hidding.

Ze noemen zichzelf een 'gouden koppel'. Van Kester-Polderman: 'We zijn echt complementair. Alita komt uit de paramedische hoek en heeft ervaring in de wetenschap. Ik kom vanuit de verpleegkunde en heb bedrijfskundige ervaring.' Beide zijn ze gegrepen door het praktijkgerichte onderzoek zoals dat op de hogeschool gestalte krijgt. Hidding: 'Wat ik zo leuk vind aan het hbo is dat hier echt docenten rondlopen. Onderwijs staat centraal. Dat is op een universiteit anders. Daar heeft het onderzoek prioriteit en is onderwijs secundair.'

restaureren en renoveren

Samen stellen ze zich ten doel om de verbinding tussen regulier onderwijs, onderzoek binnen de kenniskringen en de contractpoot te versterken. Van Kester-Polderman: 'Daarnaast hebben we hard gewerkt om de problemen bij de opleiding verpleegkunde op te lossen.' Aan het begin van het collegejaar regende het klachten over de organisatie: veel te veel roosterwisselingen, colleges die opeens niet doorgingen, te kleine lokalen en een haperende cijferadministratie. De accreditatieorganisatie NVAO sprak de HR over de situatie aan. Van Kester-Polderman: 'We hebben een nieuw curriculum gemaakt en zowel de roosters als de cijferadministratie zullen vanaf september beter verlopen. Op dit moment hebben de voltijd-, deeltijd- en duale opleidingen, net als de maatwerktrajecten, aparte codes. Dit, gepaard aan het decentraliseren van de roostering en de ophoging naar het 50-minutenrooster, heeft ervoor gezorgd dat er een explosie van problemen was. We hebben de afgelopen maanden restauratiewerkzaam-

heden uitgevoerd, maar helemaal opgelost is de situatie nog niet.'

Dat beeld wordt bevestigd door enkele studenten. 'De cijferadministratie... tja, daar zou nog heel wat aan verbeterd moeten worden. Er is volgens mij een enorme achterstand in de verwerking, en cijfers worden soms foutief ingevoerd', zegt vierdejaars verpleegkundestudent Elsbeth. En ze is niet de enige. De trage invoering van cijfers in Osiris blijkt in april dé klacht. Een tweedejaars uit de mbo-instroomklas: 'Dan moest je je inschrijven

staat. Een enkele keer gaat er nog wel eens iets mis als een klas dubbel is ingeroosterd. Dit wekt echter niet zoveel irritaties (meer) op, omdat het nu incidenteel gebeurt.'

'Vanaf september zal de situatie nog verder verbeterd zijn', licht Van Kester-Polderman toe. 'Dan starten we met een geheel gerenoveerde opleiding, waarin voltijd, deeltijd en duaal meer een geheel vormen. Zowel docenten als studenten en relaties uit het werkveld waren vertegenwoordigd in een klankbordgroep waardoor elke geleding z'n zegje heeft kunnen doen over het curriculum. We zetten zwaarder in op de kennislijn en er is in het programma meer samenhang tussen binnen- en buitenschools curriculum zoals de stages.'

Hidding: 'Gelukkig zien we geen dip in de voor-aanmeldingen. Sterker nog: er zijn externe partijen die hier volgend jaar hun hele personeel duaal willen laten opleiden. Daarnaast is de integratie van de opleiding verloskunde in het instituut goed verlopen. Kortom: wij zien het komend studiejaar met vertrouwen tegemoet.'

▣ *Dorine van Namen, m.m.v. Jos van Nierop*

'WE ZETTEN ZWAARDER IN OP DE KENNISLIJN EN ER IS IN HET PROGRAMMA MEER SAMENHANG TUSSEN BINNEN- EN BUITENSCHOOLS CURRICULUM ZOALS DE STAGES.'

voor je herkansing, terwijl je nog niet eens wist of je het wel of niet gehaald had.' Over de roosters zijn de verpleegkundestudenten, in vergelijking met het begin van het studiejaar, veel beter te spreken. 'Ze zijn nu tijdig bekend en veranderen niet steeds meer, dat is beter dan in het eerste kwartaal', vertelt een mbo-instromer.

Die ervaring heeft ook Elsbeth. 'Mijn rooster is vroeg genoeg bekend en vrij constant. Ook de lokalen kloppen gewoon met wat er op het rooster

VAN KESTER POLDERMAN HEEFT haar roots in de verpleegkunde. 'Ik was gespecialiseerd in verloskunde en gynaecologie, heb lesgegeven en later psychologie en bedrijfskunde gestudeerd. Ik was directeur en bestuurder bij verschillende organisaties in de ouderenzorg. Ik ken de onderwijswereld en het werkveld en dat is natuurlijk heel prettig.' Hidding studeerde fysiotherapie en gezondheidswetenschappen in Groningen en ging daarna de wereld van de wetenschap in. Ze promoveerde en was hoofd onderwijs van de onderzoeksschool van Erasmus MC. Tevens was ze hoofd research bij de Universiteit Maastricht waar ze ook voorzitter van de Universiteitsraad was.

Studenten die al een studie hebben afgerond én niet-Europese studenten moeten meer gaan betalen voor hun volgende studie aan de HR. Op enkele uitzonderingen na (zie kader) gaat het collegegeld voor stapelaars omhoog van 1.620 naar 6.500 euro, zo heeft het college van bestuur (cvb) besloten.

HET CVB WIL VOORAL EEN MIN OF MEER KOSTENDEKKEND TARIEF IN REKENING BRENGEN, legt collegevoorzitter Jasper Tuytel uit. ‘Een student kost ons ongeveer 7.500 euro en van de overheid krijgen we geen geld meer voor de stapelaars en niet-Europese studenten. Als we onder de kostprijs gaan zitten, zouden we onderwijsgeld bij andere studenten weghalen.’ Sommige bachelors en masters worden voor de groep stapelaars en buitenlandse studenten behoorlijk duur, variërend van 8.000 euro voor een master aan het Piet Zwart Instituut tot 20.000 euro voor een bachelor verloskunde. ‘Voor de gezondheidszorgopleidingen geldt dat er veel geld naar bijvoorbeeld het ziekenhuis gaat dat het praktijkdeel van de student verzorgt. En voor de kunst- en architectuuropleidingen kregen we altijd extra geld van de overheid omdat dergelijke studies voor ons duurder zijn.’

Tuytel benadrukt dat hij nog niet weet hoe het hogere collegegeld voor niet-EER-studenten gaat uitpakken. ‘In het buitenland is het heel normaal om veel geld voor je opleiding te betalen. Maar ons collegegeld wordt wel een stuk hoger dan dat van Duitsland of België en dat kan best wel eens invloed hebben op de BV Nederland.’ ■ *Olmo Linthorst*

ZO ZIT HET

Tot nu toe betaalde iedere student in het hoger onderwijs het **wettelijk collegegeld**, vastgesteld door de overheid (dit jaar 1.620 euro). Maar vanaf collegejaar 2010-2011 moeten sommige studenten het **instellingscollegegeld** betalen, een bedrag dat hogescholen en universiteiten zelf moeten vaststellen.

Dat zijn:

- Alle studenten uit de EER (*), dus ook Nederlandse, **DIE EERDER EEN BACHELOR- OF MASTERGRAAD HEBBEN BEHAALD** en die aan hun tweede bachelor of master beginnen (stapelaars).
- Alle studenten uit **NIET-EER LANDEN**.

Er is een overgangsregeling voor studenten die dit collegejaar (of eerder) al aan hun tweede studie zijn begonnen. Die regeling geldt tot collegejaar 2013-2014.

(* De EER, Europese Economische Ruimte, bestaat uit alle EU-landen, plus Liechtenstein, IJsland en Noorwegen.

de uitspraak:

KLACHT VAN:
student ISO
TEGEN:
VOORZITTER EXAMENCOMMISSIE ISO
UITSpraak COLLEGE VAN BEROEP:
ONGEGROND

Volle mailbox

Via het college van beroep probeert een student van het ISO (Instituut Sociale Opleidingen) een extra herkansing te krijgen zodat zij nog dit collegejaar kan afstuderen.

Vanwege 'zwarte rugklachten' was ze te laat met het inleveren van een take-home toets. Ze kon haar werk niet per mail versturen, vertelt ze tijdens de zitting, omdat haar mailbox overvol was. Door het te laat inleveren werd haar toets beschouwd als herkansing. De vijf die ze ervoor kreeg, maakte een nieuwe herkansing noodzakelijk. Dat was dit jaar niet meer mogelijk en daardoor komt haar afstuderen in gevaar. Ze vroeg de opleiding om een extra herkansing, maar die wees haar verzoek af. De inleverdatum van het tentamen was ruim van tevoren bekend, voert de examencommissie aan, en als je rugklachten hebt, is het zaak de studielast goed te spreiden. Ook heeft de student verzuimd om haar situatie met de docent te bespreken en is er geen contact gezocht met studentzaken. **Een volle mailbox als excuus gebruiken getuigt bovendien 'niet van een actieve studiehouding'.** Wel kan de examencommissie begrip opbrengen voor haar zorgen rondom het afstuderen. Als deze toets inderdaad het enige is wat zij nog moet halen, kan ze meedoen aan de zomerschool en het onderdeel dan inleveren. Bij een voldoende resultaat zal ze dan toch voor 31 augustus kunnen afstuderen.

Wat vindt het college van beroep van deze kwestie? De examencommissie heeft niet onzorgvuldig gehandeld, stelt het college, en ook wordt de student niet zodanig benadeeld dat zij dit jaar niet kan afstuderen. Conclusie: de klacht is ongegrond. ■ *Esmé van der Molen*

Wie zijn die mannen van het cvb eigenlijk?

Het college van bestuur (cvb) heeft de afgelopen maanden alle HR-instituten bezocht om eens te kijken 'hoe de vlag erbij hangt'. Tot vreugde van de aanwezige studenten, die nog nooit van het college hadden gehoord.

'DIT HADDEN WE EERDER MOETEN DOEN', zegt Jasper Tuytel al snel nadat hij over zijn tour langs de HR-instituten is begonnen. 'Het college werkt hard aan beter onderwijs, maar tegelijkertijd zitten we erg ver van dat onderwijs af. Docenten krijgen we meestal niet te zien en studenten al helemaal niet. En als we ergens langsgaan, dan zijn die bezoeken vaak erg voorbereid.' De afgelopen maanden ging het cvb op vrijdagmiddagen op locatie in gesprek met tientallen studenten, daarna een groep docenten en als laatste het management. Tuytel hoorde een 'heel consequent geluid' tijdens die gesprekken. 'We hebben iedereen gevraagd om een algemeen cijfer te geven voor hun instituut en de cijfers van zowel studenten, medewerkers en management kwamen per instituut vaak overeen.' Tuytel vindt de score soms 'verrassend hoog. Soms krijgen we zelfs achten. Al wordt er natuurlijk nog wel een hoop gekankerd.'

kritiek op IMO

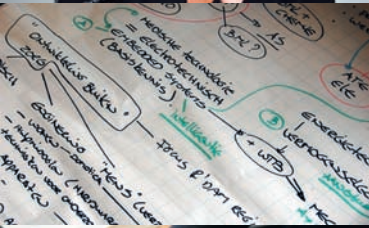
Slechts één instituut viel uit de toon door een slechte score en erg veel kritiek van de studenten. Het Instituut voor Managementopleidingen, IMO, kreeg nauwelijks een voldoende. 'Daar gaat het echt niet goed', aldus Tuytel. 'Maar de sfeer is er wel één van: we gaan het met zijn allen beter maken.'

IMO-studenten die bij het gesprek aanwezig waren, zijn zonder uitzondering enthousiast over de komst van het college. Al zegt Karim Larrosi, student personeel & arbeid, dat hij helaas niet alles heeft kunnen zeggen. 'We hebben een paar kritiekpunten besproken, bijvoorbeeld de chaos bij het afstuderen, maar we hadden niet genoeg tijd om alle punten door te nemen.' Overigens kon hij achteraf, tijdens de borrel, alsnog zijn ei kwijt bij één van de drie collegeleden.

Timo den Uil, student management, economie en recht, vond dat er goed werd geluisterd. 'We konden eerlijk alles zeggen. Ik vind het wel mooi dat de top hier komt en gewoon gaat luisteren. Normaal zie je ze niet eens. Wie zijn ze eigenlijk? Ik had vandaag voor het eerst het idee dat ze de student centraal stellen.'

Tuytel heeft naast kritiek ook veel positiefs uit de gesprekken gehaald. 'We scoren hoog onder docenten. Mensen die net in het onderwijs zitten, vinden het leuker dan hun vorige baan in het bedrijfsleven. Als je iets wilt, kan er veel op de HR.' De kritiek op de opleidingen en instituten gaat vaak over 'kleine kwaliteit', zoals Tuytel dat noemt. 'Roosters die niet kloppen, N@tschool, veel zoeken op intranetsites, cijfers te laat terugkrijgen, dat soort dingen. We gaan verbetertrajecten opzetten, waarbij we graag de kennis en input van de mensen gebruiken die bij de gesprekken aanwezig waren.' Op een paar punten, waarover al jaren wordt geklaagd, wil Tuytel de instituten en medewerkers afrekenbaar maken. Bijvoorbeeld op het te laat inleveren van cijfers of het 'roosterhoppen', waarbij docenten van het rooster afwijken en daardoor de roosters in de war gooien. 'Dat soort dingen gaan we gewoon controleren.' ■ *Olmo Linthorst*

DIRECTIESECRETARESSE MIRIAM REICHER

Iets minder dan een jaar werkt Miriam Reicher (34) als secretaresse op de Hogeschool Rotterdam. Vandaag gaat ze met haar collega's naar de secretaresse-netwerkbijeenkomst op RDM Campus.

9.45 uur

Samen met drie andere secretaresses zit Miriam Reicher in haar werkkamer op het Academieplein. Als secretaresse voor Ostara de Jager, directeur-voorzitter bij EAS (Instituut voor Engineering en Applied Science), heeft Reicher het altijd druk. 'Ostara heeft een bomvolle agenda die ik goed moet bijhouden. Ik maak afspraken voor haar, neem de telefoon aan en bekijk de vele mails die elke dag binnenkomen.' Op dit moment is Reicher bezig met het uitwerken van aantekeningen die tijdens een managementteamvergadering zijn gemaakt. 'Het is best lastig, aangezien ik er zelf niet bij ben geweest. Ik heb een *sheet* met krabbels en trefwoorden gekregen die tijdens een brainstormsessie zijn gemaakt. Aan mij de taak om er een lopend verhaal van te maken.'

Naast haar werkzaamheden voor Ostara de Jager is Reicher ook bezig met de Mobiliteitsacademie. 'Dat is een project met meerdere partijen zoals scholen en het bedrijfsleven. Ik doe al het secretariële werk. Ik redigeer het projectplan, verzend de stukken, stuur uitnodigingen voor vergaderingen en notuleer bij werkconferenties.'

11.10 uur

100% NL galmt uit de autospeakers. Samen met haar collega's is Reicher op weg naar RDM Campus waar vanmiddag de secretaresse-netwerkbijeenkomst plaatsvindt. Ze heeft er zin in. 'Het komt regelmatig voor dat ik leuk telefonisch contact heb met andere secretaresses. Vandaag hoop ik deze vrouwen te ontmoeten, dan heb ik er in het vervolg een gezicht bij.' Eenmaal aangekomen, moet Reicher zich aanmelden en een foto laten maken. In een grote ruimte verzamelen de secretaresses zich voor de lunch. Bij binnenkomst heeft iedereen een num-

mer toegewezen gekregen. Aan de hand van deze cijfers worden straks groepjes gevormd voor de rondleiding. De secretaresses weten al bij wie ze wel en niet in een groepje willen.

14.00 uur

Na de lunch en een rondleiding over RDM Campus staan er brainstormsessies op het programma. In groepjes praten de secretaresses over onderwerpen als het functioneren van cateraar Avenance en intranet Hint. Ook over de secretaresse-netwerkbijeenkomst wordt gesproken. Wat vinden de secretaresses ervan? Reicher is positief: 'Het is een leuke manier om elkaar te leren kennen. Het versterkt je contacten. Dit maakt het makkelijker om dingen in de toekomst te regelen.' Iets na half drie is het haasten, want de boot gaat maar één keer per uur.

16.00 uur

Terug op de werkplek. Reicher werkt haar e-mail bij. Ook draait ze verschillende stukken voor de postmap en de agenda uit. 'Dat zijn de dingen die Ostara morgen nodig heeft', aldus Reicher. Om vijf uur zit haar werkdag erop en gaat ze naar huis. 'Vermoeiend maar nuttig, zo'n dag', concludeert ze. **■ Myrthe Hogenelst**

LEES MEER OP: WWW.PROFIELEN.HRO.NL

'IK HOU ERVAN OM OBJECTEN ANDERS TE GEBRUIKEN DAN ZE ZIJN BEDOELD.'

FOTO'S: MIAK MAGER

oud-wdka'er maakt gesamtkunstwerk

Better City, Better Life. Dat is het thema van de Shanghai World Expo die inmiddels ruim een maand geleden is geopend. Jonge Nederlandse kunstenaars, onder wie oud-WdKA student Dico Kruijssse (22) en ArtEZ-student Vincent Bos, creëerden in het Dutch Culture Centre een gesamtkunstwerk.

Voor Dico, in 2009 afgestudeerd in autonome beeldende kunst, was het niet de eerste keer dat hij naar de Chinese havenstad vertrok. 'Drie keer eerder was ik in Shanghai voor schoolprojecten van de Willem de Kooning Academie. Dit jaar werd ik meegevraagd door docent Maik Mager bij wie ik eerder de minor Stadslab heb gevolgd. Aangezien ik ervaring heb met het construeren van grootschalige kunstwerken in een kort tijdsbestek, mocht ik weer mee.'

Vorig jaar oktober was Dico, samen met andere WdKA-studenten, voor het laatst in Shanghai. De WdKA organiseerde toen drie workshops in samenwerking met de Shanghai University en Donghua University. Eén hiervan was de workshop keramiek. Tijdens deze workshop hebben zowel Nederlandse als Chinese studenten mallen van klei gemaakt. Deze mallen, in de vorm van boomstammen, va-

zen en pinda's, zijn later tot keramiek bewerkt. Alle objecten bevatten gaten waardoor ze op verschillende manieren met elkaar verbonden kunnen worden. Aan Dico en ArtEZ-student Vincent restte de taak om deze objecten, ruim een half jaar later, tot een kunstwerk op te bouwen. Aangezien Dico in oktober zelf een andere workshop deed, kende hij de objecten alleen van foto's. Dico: 'Ik heb van tevoren niet bedacht hoe ik het in elkaar wilde zetten, dat heeft geen zin. Mijn insteek was: we pakken in Shanghai de dozen uit en kijken dan pas wat we met de objecten gaan doen.'

Werken met objecten van keramiek was nieuw voor hem. Het creëren van een kunstwerk met vreemde voorwerpen niet. 'Ik hou ervan om objecten voor iets anders te gebruiken dan waarvoor ze eigenlijk zijn bedoeld. Ook in mijn eigen werk zie je dat terug. Er stond deze keer alleen iets meer druk op dan anders, aangezien ik met de kunstobjecten van anderen aan de slag ging.'

Een week lang kregen Dico en Vincent de tijd om het kunstwerk te maken. Op 17 en 18 mei werd het tentoongesteld tussen twee fonteintjes in het Dutch Culture Centre. Dat gaf het *gesamtkunstwerk* een extra mooi effect. Burgemeester Aboutaleb, Prins Willem-Alexander en Prinses Maxima kwamen ook een kijkje nemen.

▣ *Myrthe Hogenelst*

IDEALIST IN DE SCHOOLBANKEN

Ibms-student Zakarya God loopt stage op een bijzondere plek: het World Food Programme van de Verenigde Naties. Deze grootste humanitaire organisatie van de VN streeft ernaar in 2010 meer dan 90 miljoen mensen in 73 landen te voeden.

Woekeren met je talent, dat is het motto van laatstejaars ibms Zakarya God. Hij volgt het verkorte ibms-programma en hoopt in augustus af te studeren. Van de drie studiejaar heeft hij anderhalf jaar buiten de schoolbanken doorgebracht. Hij studeerde aan één van de beste businessschools in Frankrijk (EDECHE-ESPEME), liep stage bij het Europees Parlement en doet momenteel een afstudeerstage bij het UN World Food Programme (WFP) in Brussel.

Het valt op dat je in je stages kiest voor de diplomatiek, terwijl je als ibms'er in eerste instantie wordt opgeleid voor het bedrijfsleven.

‘Dat klopt, maar ibms is wel een heel brede opleiding met aandacht voor recht en Europese regelgeving. Ik heb veel geleerd op school, maar ik heb het ook buiten het gewone curriculum gezocht. Ik ben ambitieus én idealistisch. Dan zijn het Europees Parlement en het WFP inspirerende organisaties.’

Wat doe je precies bij het WFP?

‘Ik ben stagiair/assistent *external policy & relation* van de *deputy director*. Het hoofdkantoor van het WFP zit in Rome. Ons kantoor is gevestigd in Brussel en gericht op samenwerking met de EU. Naast mijn werk voor de *deputy director* werk ik aan mijn afstudeerscriptie over de *Millenium Development Goals*, de milleniumdoelen die de VN heeft gesteld om onder andere een einde te maken aan armoede, onderwijsachterstanden en sociale ongelijkheid. Bij het WFP zit ik hiervoor op de goede plek. Toen ik hier begon, had net de aardbeving in Haïti plaatsgevonden. Dat gaf een enorme drukte in verband met de noodhulp. Binnenkort organiseren we ook een conferentie over Haïti in het Europees Parlement. Op dat soort momenten ervaar ik echt hoe zinvol het is om hier te werken. Het is niet zomaar een stage. Ook zijn de WFP-medewerkers superegemotiveerd.’

Wat heb je met Afrika?

‘Ik kom er vandaan. Ik ben op mijn negende van Somalië naar Nederland gemigreerd. Ik voel me wel Nederlander en Europeaan, maar Afrika blijft trekken. Ik wil bijdragen aan de ontwikkeling van dat continent. Ik hoop daarom ooit voor de Worldbank te werken of assistent te zijn van een parlementariër van het African Parlement, voordat ikzelf parlementariër word. Want dat is mijn uiteindelijke droom.’ ■

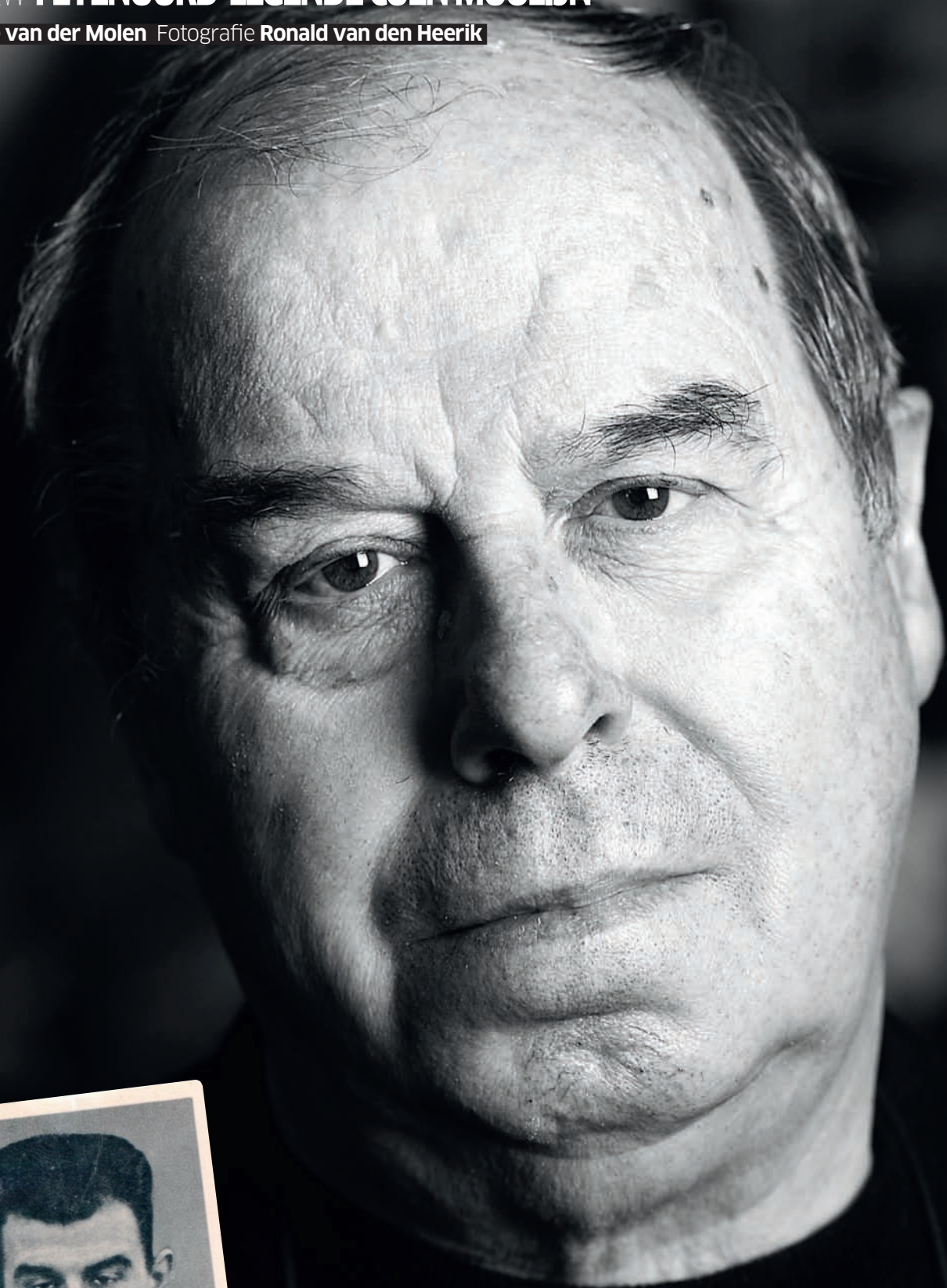
Esmé van der Molen

INTERVIEW FEYENOORD-LEGENDE COEN MOULIJN

Tekst **Esmé van der Molen** Fotografie **Ronald van den Heerik**

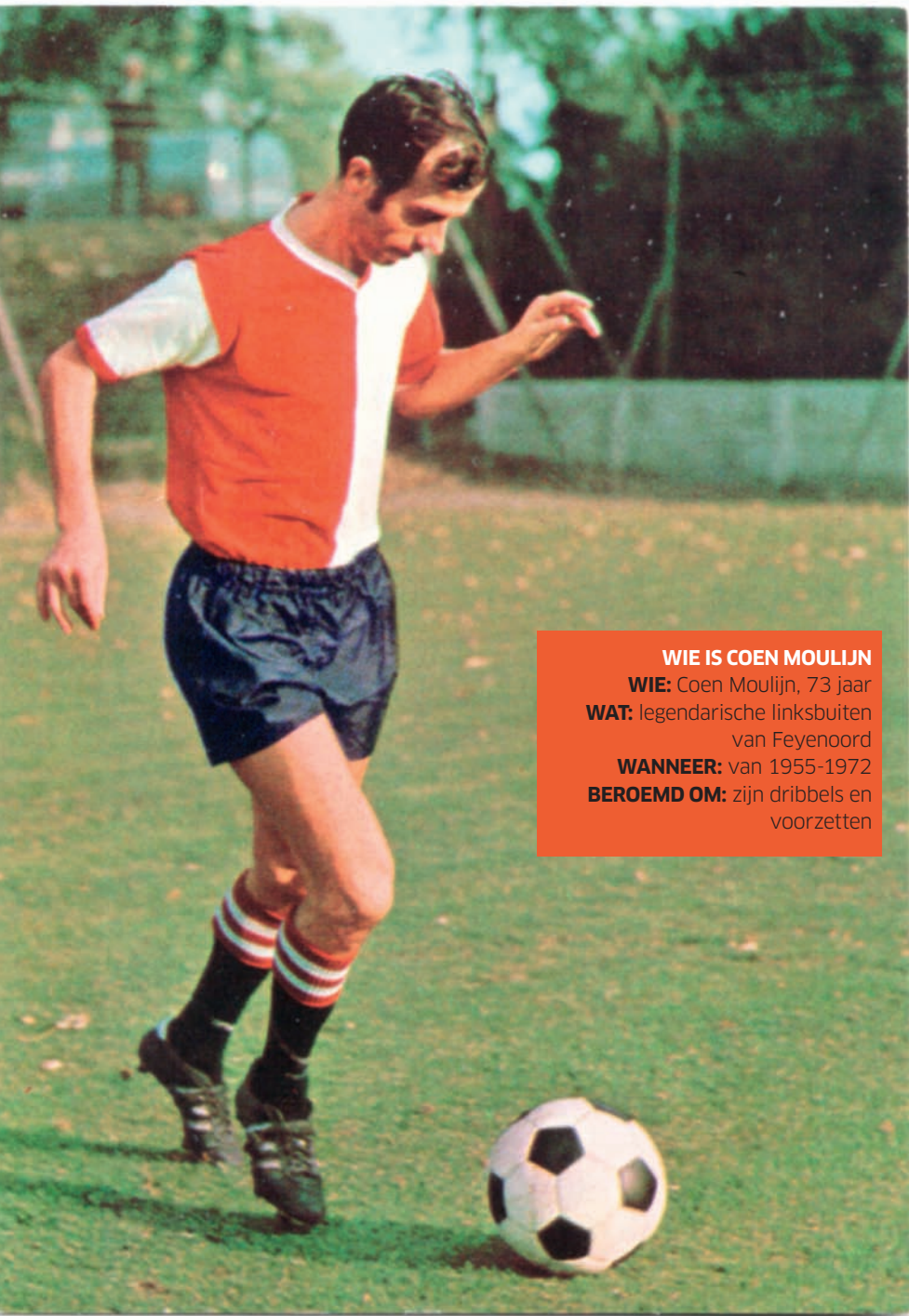
31. Coen Moulijn

GROTE DAGEN, GROTE DADEN

Het is WK-tijd. Reden voor *Profielen* om, met gepaste eerbied, een legendarische Rotterdammer op te zoeken: **COEN MOULIJN**. Hij voetbalde van 1955 tot 1972 de sterren van de hemel bij Feyenoord, toen nog een *winning team*.

WIE IS COEN MOULIJN

WIE: Coen Moulijn, 73 jaar

WAT: legendarische linksbuiten van Feyenoord

WANNEER: van 1955-1972

BEROEMD OM: zijn dribbels en voorzetten

Het Feyenoord-legioen is gewend te lijden. Dat zei journalist Hugo Borst vier jaar geleden in ditzelfde blad. En al viel het afgelopen seizoen best mee, toch zat Rotterdam weer met samengeknepen billen toe te kijken hoe uitgerekend aartsrivaal Ajax over Feyenoord heen denderde tijdens de Bekerfinale.

Even voor de jonge lezers: Ooit was dit allemaal anders. In de jaren zestig, begin zeventig beleefde Feyenoord glorieuze tijden.

Natuurlijk moest het landskampioenschap wel eens worden afgestaan aan Ajax, maar daar stonden ook eigen landstitels tegenover en – zoet hoogtepunt – het winnen van de Europacup in 1970. Eén van de sterspelers uit die tijd was Coen Moulijn. Vorig jaar werden zijn grote verdiensten geëerd met een viereuhalf kilo wegend boek én een standbeeld bij De Kuip. *Profielen* sprak hem in zijn modezaak in Zuidwijk.

U HEEFT LEREN VOETBALLLEN OP STRAAT, IN HET OUDE NOORDEN. ER BESTAAT VEEL ROMANTIEK OVER STRAATVOETBAL. IS DAT TERECHT?

'Jazeker, straatvoetbal is de basis van alles. Mijn vader werkte in een blikfabriek. Elke dag maakte hij in zijn pauze een bal voor mij, van papier. In het begin stuitte die een beetje, maar na een half uur lekker voetballen was er niet veel meer van over. Soms speelden we ook met een tennisballetje, als we er geld voor hadden. Van zo'n kleine bal word je heel behendig. Je moet razendsnel denken en doen. Je moet op het balletje letten, op je tegenstanders, op de putten en drempels. We deden vaak een 'matchie', zo noemden we dat: vijf tegen vijf of zes tegen zes. Voor een voetballer is het de beste leerschool die er bestaat, beter dan een club. Ik denk wel eens: Kon ik mezelf maar terugzien, als jongen van tien, voetballend met zo'n klein balletje. Daar zou ik heel wat voor over hebben.'

U WAS ALS LINKSBUITEN ÉÉN VAN DE ARCHITECTEN VAN DE SUCCESJAREN VAN FEYENOORD. DANKZIJ UW VOORZETTEN WERDEN ER VELE GOALS GEMAAKT. TOCH VERTELT U VAAK DAT U VAN NATURE EEN LINKSBINNEN BENT.

'Ik was de aangever. Feyenoord had een paar goede afmakers zoals Cor van der Gijp en Ove Kindvall. Die hadden een goal-instinct, maar ik kon die bal goed bij hen bezorgen. Toch heb ik altijd de overtuiging gehad dat ik als linksbinnen beter tot mijn recht zou zijn gekomen. Zo ben ik ook ooit bij Xerxes begonnen. Bij Feyenoord vonden ze dat ik beter linksbuiten kon spelen. Omdat ik fragiel en klein was, zeiden ze tegen me: speel jij maar langs de lijn, dan hoef je die duels niet steeds aan te gaan. Of ik beter was geweest als linksbinnen, kan ik natuurlijk niet bewijzen. Maar dat denk ik wel.'

DOOR UW POSITIE ALS LINKSBUITEN, ZAT U DICHT OP HET PUBLIEK.

'In het stadion had je toen nog van die ouderwetse stoeltjes langs de zijkant. Daar speelde ik vijf, tien meter vandaan. Als ze hard riepen, kon je duidelijk verstaan wat ze zeiden. Ik was nooit ver van het publiek verwijderd, want ik had als linksbuiten ook duidelijke instructies om op mijn lijn te blijven.'

WAS DE AFSTAND TUSSEN DE SPELERS EN SUPPORTERS TOEN KLEINER DAN NU?

'Niet echt. Het was ook toen al zo dat je als speler buiten het veld werd afgeschermd. Ik mocht ook niet zo maar overal naartoe. Feyenoord hield mij goed in de gaten. Ze wilden liever niet dat je in een bepaald milieu terecht zou komen of aan het drinken zou gaan. Ze gingen je gangen goed na, en omdat je als Feyenoordspeler bekend was, wisten ze snel genoeg waar je geweest was. Je had een voorbeeldfunctie en dat moest je uitdragen. Gekkgheid heb ik nooit uitgehaald. Ik wist wel beter.'

U GROEIDE MET UW DRIBBELS EN VOORZETTEN UIT TOT PUBLIEKSLIEVELING.

'Ik was individualistisch ingesteld en dat sprak het grote publiek aan. Ze zeiden indertijd dat er wel vijf- tot tienduizend mensen per wedstrijd speciaal voor mij naar De Kuip kwamen. Als ik een keer niet kon spelen, werd dat niet eerder dan een uur voor de wedstrijd bekendgemaakt. Ze waren bang dat het anders duizenden bezoekers zou schelen.'

U BENT UW GEHELE VOETBALCARRIÈRE BIJ FEYENOORD GEBLEVEN. WAAROM?

'Voor mijn ontwikkeling zou het wel beter zijn geweest als ik ook nog voor een buitenlandse club was uitgekomen. Maar het was anders in mijn tijd. Ik had geen manager of zaakwaarne-

mer. Ik kwam uit een arbeidersgezin. Daar was niks mis mee, maar mijn vader was niet zake-lijk ingesteld. Bovendien was men heel Rotterdam- en Feyenoord-minded en wilde men niet graag dat je wegging. Achteraf bekeken had ik het toch moeten doen. Het Nederlandse voetbal stelde in die tijd niet zo veel voor. De laatste jaren trainde ik wel twee keer per dag, maar toen ik begon als zeventienjarige trainde ik echt niet meer dan drie keer per week. Niet te vergelijken met het topsportklimaat bij buitenlandse clubs.'

'KON IK MEZELF MAAR EENS TERUGZIEN ALS JONGEN VAN TIEN, VOETBALLEND MET ZO'N KLEIN BALLETTJE'

U DEED MET ORANJE WEL INTERNATIONALE ERVARING OP.

'Maar ook dat stelde niet veel voor. We speelden maar twee, drie wedstrijden per jaar. Ik geloof dat Van Bronckhorst al honderd wedstrijden voor Oranje heeft gespeeld. Mijn teller staat op 38. Ook heb ik nooit een EK of WK gespeeld.'

ORANJE LEEFDE IN DIE TIJD MINDER ONDER SPELERS. KLOPT DAT?

'O ja. Als je ziet wat we nu meemaken, dat is geweldig. Dat hebben wij nooit gekend. In mijn tijd lag het zwaartepunt altijd bij de club. Dat was niet alleen zo voor ons als spelers, maar ook voor het publiek. Als er toen duizend supporters meereisden voor een uitwedstrijd was het veel.'

HOE IS DAT NU VOOR U? GAAT UW HART HARDER KLOPPEN ALS ORANJE OP HET VELD KOMT?

'Natuurlijk! Dat spreekt je als oud-speler enorm aan. Ik zit niet met een oranje petje op voor de tv, maar ik volg de verrichtingen van het elftal nauwlettend. En ik hoop dat ze het goed gaan doen. Ik vind het al knap als ze bij de laatste acht komen. Het maximum haalbare is denk ik de halve finale.'

ALS U TERUGKIJKT OP UW LEVEN, DAN HEEFT VOETBAL UW JEUGD EN JONGE VOLWASSENHEID BEPAALD. MAAR HOE BELANGRIJK IS HET VOETBAL UITEINDELIJK VOOR U GEWEEST?

'Voetbal is nog steeds mijn leven. Ik ga elke veertien dagen kijken als Feyenoord thuis speelt. Jammer alleen dat Feyenoord de laatste jaren nooit meer kampioen wordt. Ik denk ook niet dat het snel gaat gebeuren. Het probleem is toch dat daar geld mee gemoeid is. Geld dat Feyenoord niet heeft. Ze hebben veel schulden. Jammer is het wel.'

Tijd om te gaan. Moulijn heeft een andere afspraak. Daarna moet de winkel weer open.

Vele potten koffie gaan erdoorheen op een dag, want klanten komen nog steeds voor het persoonlijke contact met de oud-Feyenoorder. 'En na een uur of vier is het ook wel eens een whiskey-tje of een wijntje.' Met zijn 73 jaar is Moulijn de pensioenleeftijd ver voorbij en nog steeds aan het werk. 'Toch gaan we het komende jaar wel afbouwen. De voorraad verkopen, langzaam afzonderen. Je merkt dat mensen door de crisis minder besteden. Vroeger kochten ze zo drie kostuums en twee combinaties, maar klanten zijn behoudender geworden. Het is tijd om te stoppen. Ik word toch ook een dagje ouder.' ■

DE MEESTE DUALE STUDENTEN VAN DE HR LUKT HET ONDANKS DE CRISIS NOG STEEDS OM WERK TE VINDEN. MAAR WIE AUTOTECHNIEK, BOUWKUNDE OF VASTGOED & MAKELAARDIJ STUDEERT, ZIT MINDER OP ROZEN. IN SOMMIGE SPECIALISATIES IS HET DUALE AANBOD VRIJWEL OPGEDROOGD.

DUAAAL EN WERKLOOS

HET HOUDT NIET OVER MET DE ECONOMISCHE CRISIS. EVEN LEEK HET ERGSTE ACHTER DE RUG. In de afgelopen drie kwartalen liet de Nederlandse economie een licht herstel zien. Tegelijkertijd werd duidelijk dat Nederland 29 miljard moet gaan bezuinigen om het overheidstekort weg te werken. En ook op EU-niveau vielen er lijken uit de kast, met als dieptepunt de Griekse staatsschuld en de daaropvolgende Euro-crisis. Reden voor *Profielen* om de economische temperatuur te meten bij de duale opleidingen van de Hogeschool Rotterdam.

Deze opleidingen bewegen mee met de markt omdat studenten na een voltijdperiode op school - meestal de eerste twee jaar - betaald aan het werk gaan. Ze hebben een baan van drie dagen en gaan één of twee dagen naar school. 1307 HR-studenten hebben voor deze vorm van studeren gekozen.

Van de vijftien duale opleidingen die de HR telt, heeft de meerderheid geen last van de crisis, zo blijkt uit een belronde. Bètastudies als elektrotechniek of civiele techniek bedienen een arbeidsmarkt die een grote krapte heeft gekend. Ook nu is daar nog werk. Leraren- en verpleegkundeopleidingen zijn niet direct verbonden aan conjuncturele schommelingen, en ook studies als cmv (cultureel en maatschappelijke vorming) of p&a (personeel & arbeid) kunnen hun duale studenten plaatsen. Maar een minderheid van de duale HR-opleidingen meldt wel dat de effecten van de economische crisis duidelijk merkbaar zijn. Niet verrassend zijn dit opleidingen die studenten klaarstomen voor sectoren die het economisch zwaar te verduren hebben, zoals de bouw, vastgoed en de automotive branche.

opgedroogd aanbod

Docent Egbert Tonkens coördineert de duale route bij de opleiding autotechniek. 'Tot twee jaar geleden konden onze studenten makkelijk een duale baan vinden. Als hun stage goed verliep, werden ze vaak door het bedrijf zelf gevraagd om dual te komen werken en studeren. Ongeveer tien procent van onze studenten kiest voor dual. Van de negen studenten die dit jaar hebben geprobeerd een duale baan

te vinden, is het er maar één gelukt, en pas halverwege het jaar. Dus: Ja, we merken dat het crisis is. Ik ben wel blij dat ouderejaars die al geplaatst zijn, geen problemen ondervinden. De werkgevers zijn juist heel trouw.'

Tonkens kijkt niet op van het geringe animo onder bedrijven om nieuwe studenten in dienst te nemen. 'Veel bedrijven hebben werknemers moeten ontslaan en maken gebruik van deeltijd-WW. Dan ga je geen student op de loonlijst zetten.'

Hetzelfde geldt voor aannemers- en vastgoedbedrijven. Daarom hebben ook de duale studenten van de opleidingen vastgoed & makelaardij (v&m) en bouwkunde moeite met het vinden van werk. Dualcoördinator v&m dual Sander van der Geest: 'Bij de specialisaties *beleggen in vastgoed* en *projectontwikkeling* is het duale aanbod vrijwel opgedroogd. Alleen studenten die al contacten hadden, lukt het nog wel eens om aan een baan te komen.'

'VEEL MAKELAARS HEBBEN MENSEN ONTSLAGEN EN WILLEN DIE GATEN VULLEN MET GOEDKOPE DUALE STUDENTEN.'

minimumloon als bottleneck

Zo dramatisch is het nog niet gesteld bij de duale opleiding bouwkunde, al merkt de coördinator dual van de opleiding Jaap van der Weide wel dat het sinds augustus 2009 lastiger is om duale studenten te plaatsen. 'We hebben het idee dat het salaris vaak de *bottleneck* is. Als opleiding adviseerden wij 130 procent van het minimumloon. Voor bedrijven die werknemers hebben moeten ontslaan, is dat intern niet te verkopen. Er zijn studenten die bereid zijn voor minder te werken - dat kan een oplossing zijn. We hadden dit collegejaar ook vier studenten die dual wilden studeren, maar toch geen baan hebben gevonden.

Zij gaan voltijd verder. Eén student had het ervoor over om studievertraging op te lopen. Hij heeft nu werk, maar dat heeft hem wel een half jaar gekost.'

Ook Van der Geest van v&m denkt dat het minimumloon dat zijn studenten verdienen bedrijven ervan weerhoudt duale studenten aan te nemen. Toch is dat volgens de onderwijsmanager geen reden om het minimumloon ter discussie te stellen. 'Dat is niet in het belang van het onderwijs. We moeten voorkomen dat bedrijven vooral op onze studenten afkomen om ze in te zetten als goedkope arbeidskracht. Eigenlijk zien we die situatie al. De vraag naar duale studenten onder makelaars is juist toegenomen. Veel makelaars hebben de afgelopen tijd werknemers ontslagen en willen die gaten vullen met onze goedkopere, duale studenten.'

onderwijskwaliteit niet in geding

Rob Kerman is onderwijsmanager bij de opleiding accountancy. Ook hij merkt dat het aanbod van werkplekken krappert wordt. 'Toch lukt het ons nog steeds om de serieuze studenten aan werk te helpen. Wel zien we dat werkgevers kritischer zijn geworden bij de aanname van personeel. Het is moeilijker om de wat minder serieuze student geplaatst te krijgen. Omdat we verwachten dat het aantal propedeusestudenten het komende jaar verder zal toenemen, zullen we voortaan ook accountantsdiensten van de overheid benaderen. Tot nog toe richtten we ons vrijwel alleen maar op de particuliere sector.'

Meebewegen met de huidige situatie op de arbeidsmarkt, zoals de opleiding accountancy doet, is een strategie die ook gevolgd wordt door de andere conjunctuurgevoelige opleidingen. Ze moeten wel. Van der Geest van vastgoed & makelaardij: 'Voorheen wilden studenten liever niet bij woningcorporaties werken. Corporaties hebben geen sexy imago. Nu moeten ze wel, en wij als opleiding zijn daar niet rouwig om. Woningcorporaties houden zich bezig met complexe vraagstukken, meer dan makelaarskantoren. Studenten kunnen er veel leren. De crisis in de vastgoedmarkt raakt dus wel onze duale opleiding, maar niet de onderwijskwaliteit. Studenten gaan aan de slag bij corporaties of kiezen alsnog voor de voltijd variant. Dat is niet leuk, maar het betekent niet dat hun opleiding minder goed is.'

Deze relativering is op zijn plaats. Studenten kunnen hun studie misschien niet meer inrichten zoals zij hadden gehoopt, maar ze hebben een goed alternatief. Zorgelijker voor deze groep is de arbeidsmarkt ná hun afstuderen. 'In de projectontwikkeling komt de klap vaak later', analyseert Van der Geest. 'Inmiddels zit ook de projectontwikkeling in crisis, maar hoe lang dat zal duren weet niemand.' Ook in de bouwsector wordt de grote klap pas in 2011 verwacht, vertelt onderwijsmanager Van der Weide. 'Het is afwachten hoe de arbeidsmarkt dan is voor onze afstudeerders.' ■

Esmé van der Molen

**COLUMN
SIMON BROUWER**

FOTO: LEVIEN WILLEMSE

Super!

ZO'N TIEN JAAR GELEDEN zat ik bij mijn vader thuis wat nakijkwerk te doen. Ik onderstreepte met rode pen de fouten en schreef zo nu en dan een rood commentaar in de zijlijn van de toetsblaadjes. Mijn vader vroeg waarom ik dat met rode inkt deed. 'Voor de duidelijkheid', zei ik. Hij protesteerde. Rode inkt was belerend en ongezellig. Groene inkt was net zo duidelijk en minder aanvallend.

LATEN WE EENS DOORDRAVEN MET Z'N ALLEN.

Ik vond het toen geklets, maar de laatste tijd sta ik open voor een positieve benadering. Het komt waarschijnlijk door de vele uren die ik in de regio Rijnmond doorbreng. Hier ontpoppen achterbuurten zich tot krachtwijken en zelfs tot veelbelovende kanszones. Docenten die voorheen spraken van 'het wegwerken van achterstanden bij jongeren', hebben het de laatste tijd over 'talentontwikkeling'. Leefbaar Rotterdam is geen bedreiging meer voor het politieke klimaat, maar een katalysator tot samenwerking. Bovenop dit alles hoorde ik laatst iemand op de HR mompelen dat de koffie uit de automaten 'ook weer niet zó slecht is'. Sommige mensen draven een beetje door, maar waarom ook niet?

Wat zou het mooi zijn als de hele samenleving de dagelijkse gang van zaken wat positiever aanpakt. De agent die begint met het opnoemen van wat u allemaal goed doet, voordat er een bon uitgeschreven wordt. 'U stopte net keurig voor het rode licht, dat deed u super. U bent niet onder invloed, dat wordt zeer gewaardeerd. Helaas reed u met 90 kilometer per uur de woonwijk in...' Of een belastinginspecteur die u een bosje bloemen stuurt omdat u deze keer de komma bijna goed geplaatst heeft. Een parkeerwachter die standaard een gratis bioscoopbon bij de boete doet. Een leerplichtambtenaar die u de hemel in prijst omdat u tijd aan uw kinderen besteedt en ze de meerwaarde van buitensportactiviteiten bijbrengt (dat het weekje skiën net buiten de schoolvakanties valt, is minder relevant). Laten we eens doordraven met z'n allen en wat meer vrolijkheid in de samenleving brengen. We kunnen beginnen met het onderwijs. Laten we op elke drie strenge toetsen een lieve toets invoeren. Een toets waarbij alleen gelet wordt op alles wat goed gaat. Waarin al het positieve belicht wordt met een groene pen: 'Kijk nou eens naar al die lidwoorden die je goed geschreven hebt, je bent een kanjer. De vormgeving is prachtig! Los van de inhoud van je antwoorden, zou ik jou vandaag een tien geven.'

Kleine moeite..., groot geluk

Simon Brouwer studeert aan de masteropleiding pedagogiek en werkt als docent in het middelbaar beroepsopleiding. Dit was zijn laatste column.

Le TOUR de Hogeschool

**ROTTERDAM FIETST! OP 3 EN 4 JULI RAZEN
ALLE GROTE HELDEN VAN HET HEDENDAAGSE
WIELRENNEN DOOR ONZE STAD TIJDENS
DE START VAN DE TOUR DE FRANCE:
DE GRAND DÉPART 2010.
DRIE HR-STUDENTEN LIETEN HUN CREATIVITEIT
DE VRIJE LOOP EN BEDACHTEN SLIMME
INNOVATIES VOOR (OP) DE FIETS.**

DE KINDERFIETS

HUGO TOSCANO HONIJK (23)
Vierdejaars industrieel product ontwerpen (IPO)

**'ALS KIND AAN WAS IK AL VEEL AAN HET
TEKENEN. AUTO'S, MENSEN, POPPETJES,
DAAR WAS IK AL VROEG GOED IN.**

Mijn studie moest dus iets creatiefs worden, maar ook iets technisch. Ik interesseer me namelijk ook erg voor gadgets en architectuur. IPO is wat dat betreft ideaal. Het is zweven én beide benen op de grond.' Hugo won dit jaar twee keer de Battle of Concepts, een ontwerpwedstrijd voor studenten. Op een site plaatsen bedrijven of overheidsinstellingen een probleem waarvoor ze een creatieve oplossing zoeken. Studenten kunnen vervolgens geld winnen door die oplossing te geven.

Eerst won Hugo van 140 anderen met een ontwerp voor KLM en een maand later viel hij bij kinderfietsenmerk Loekie in de prijzen. Bij KLM werkt hij nu een ochtend in de week aan de realisatie van zijn eigen ontwerp.

'Het mooiste van creativiteit is iets bedenken dat écht wordt. Dat het in de winkel komt en dat mensen het gaan gebruiken. Ik hoorde van studenten vaak over de Battle of Concepts en de opdrachten die op de site geplaatst worden, prikkelden direct mijn gedachten. KLM legde eerst uitgebreid uit wat hun probleem was: passagiers die lang moeten wachten in de *gate* van het vliegveld, vlak voordat ze het vliegtuig in moeten. KLM wilde hun verblijf veraangenamen en daarvoor heb ik de Tulip Lounge ontworpen.

'Kinderfietsenmerk Loekie zat met een ander probleem. Ze waren marktaandeel aan het verliezen aan andere fabrikanten en wilden zich onderscheiden. De opdracht was om een toevoeging te bedenken voor de Loekie-fiets. Daarbij speelde ook een nieuw logo mee: een spiraaltje als punt op de *i*. Dat wilde ik in het ontwerp laten terugkomen.'

Hugo ontwierp een fietslichtje en een zadel, allebei in een spiraalvorm. Zijn ontwerp voor het fietslichtje op de kinderfiets werd door Loekie enthousiast ontvangen. 'Het lijkt heel simpel, een spiraal met ledjes, maar het is wel precies wat ze wilden. "Innovatief, sterk en simpel", noemden ze het.'

Fabrikant Loekie kan nog niet zeggen wanneer de add-ons in de winkel liggen.

**'FABRIKANT LOEKIE
NOEMDE MIJN ONTWERP
"INNOVATIEF, STERK
EN SIMPEL".'**

**'VEILIG VERKEER NEDERLAND
VOND DE KEEPY EEN TOPIDEE.'**

DE KEEPY

IVO STRAVER (19)

Tweedejaars commerciële economie

'HET OPTREDEN IN HET TV-PROGRAMMA BIJ ONS IN DE BV VAN JORT KELDER WAS IN ÉÉN WOORD ONVERGETELIJK.

Ook door het studiapubliek. Ik ben wel een persoon die van aandacht houdt en ik wilde ons idee graag promoten. Na het programma kwam er iemand met een bedrijf in China naar me toe. Hij was bij de opnames aanwezig en vond het product geweldig. Hij wilde graag zijn steentje bijdragen, bijvoorbeeld door het product in China te produceren, wat het goedkoper maakt.'

'Het product' is de Keepy, een ronde, metalen ring die je aan je zadelpen kunt monteren om op de fiets veilig een bal te kunnen vervoeren. Je kunt de bal met een spin vastzetten.

'Toen we begonnen, hadden we een productieprijs van tien, twaalf euro in gedachten', vertelt Ivo, 'maar dat werd vijftien euro. We hebben geen connecties in het goedkope China, dus we hebben alles in Nederland gedaan. Voor ons ook de veiligste oplossing. De prijs voor de consument werd daarom wat te hoog. We zijn ook bij fietswinkels langsgegaan, maar die vonden het product te duur.'

Ivo Straver, die de specialisatie sportmarketing en management van de opleiding commerciële economie volgt, bedacht het idee van de Keepy samen met een aantal medestudenten voor het vak ondernemen. De opdracht daarbij is om in een mini-onderneming geld te verdienen aan een sportgerelateerd product. 'Tijdens het brainstormen kwamen we op een voetbal en op hoe we die vroeger zelf op de fiets vervoerden. Toen iemand een ballenhouder voorstelde, wisten twee anderen direct hoe die eruit moest gaan zien. En dat idee is het geworden.'

'We hebben ook aan Veilig Verkeer Nederland (VVN) gevraagd of ze een keurmerk aan ons product wilden geven. Dat zou toch mooi zijn, want dan kun je laten zien dat de Keepy ook echt veiliger is voor kinderen in het verkeer. Ze vonden de Keepy een topidee en hebben ons daarom gekoppeld aan één van hun sponsorpartners, die het product wil opnemen in zijn assortiment. Het gaat om een winkelketen met 1500 winkels in de Benelux. Ook zij kunnen het product in China maken én ze kunnen ons helpen met de marketing. We kunnen nu dus kiezen uit twee bedrijven voor het op de markt brengen van de Keepy.'

Een paar weken later heeft Ivo, vlak voor de deadline van *Profielen*, goed nieuws: 'We hebben een aantrekkelijk contractvoorstel gekregen van het bedrijf dat met VVN samenwerkt.' Samen met enkele groepsgenoten wil Ivo de mini-onderneming doorstarten. Veilig Verkeer Nederland zal de Keepy in ieder geval het keurmerk 'veilig' geven.

DE BEERCARRIER

ESTHER NOORMAN (23)

Tweedejaars small business & retailmanagement

'ALS MEISJE HOFDE IK NIET TE SJOUWEN, MAAR ELKE WEEK MOEST ÉÉN VAN DE MANNEN TWEE KRATTEN BIER VOOR HET HUIS HALEN.

De supermarkt is niet ver, maar in je eentje twee kratten verslepen is toch een heel gedoe. Je kunt op de fiets niet echt twee kratten tillen. Daarom ben ik gaan brainstormen. Ik dacht: dit moet anders kunnen.'

In november begon Esther Noorman een junioronderneming voor haar opleiding, samen met vier (inmiddels nog drie) medestudenten. Onder de veilige paraplu van de hogeschool kunnen de studenten leren ondernemen. Ze moeten zelf met een goed idee komen waar ze geld mee kunnen verdienen, de opleiding legt ze vervolgens een winsttarget op. 'We moeten 1600 euro winst maken', vertelt Esther. 'En dus ook onze investering van 3600 euro, 900 euro per persoon, terugverdienen. Dat is best veel, meer dan bij de meeste groepjes, want het maken van prototypes is erg duur. Toch heb ik er wel vertrouwen in dat we ons winsttarget gaan halen.'

Esther haalt een BeerCarrier uit haar handtas - een verrassend kleine T-vormige staalconstructie. Het opstaande pootje kun je van de bagagedrager afschuiven als er geen krat op staat. 'We hebben tot nu toe vijftig exemplaren verkocht. Veel mensen vinden het leuk om de BeerCarrier aan studenten cadeau te doen. We hebben nu ook contact met een gadgetwinkel in Rotterdam, Jansen&Jansen, die vrijwel zeker de BeerCarrier gaat verkopen.

'Heineken had al interesse getoond in ons eerste idee. Dat was een vinding voor twee kratten op de fiets, maar dat was technisch ingewikkelder en duurder.' Esther hoopt dat Heineken ook de huidige BeerCarrier wil hebben, 'alleen duurt het erg lang voordat zo'n groot bedrijf besluit je idee te kopen.'

In principe wordt elke junioronderneming aan het eind van het collegejaar geliquideerd, maar Esther wil samen met een groepsgenoot een doorstart maken. 'We kunnen nog veel meer met deze Carrier. Meisjes zeggen vaak dat ze het een handig product vinden, maar dat ze geen bier drinken. We zouden ook graag een wijndrager maken, die op hetzelfde schuifje past. Of een opschuifbaar kussentje.'

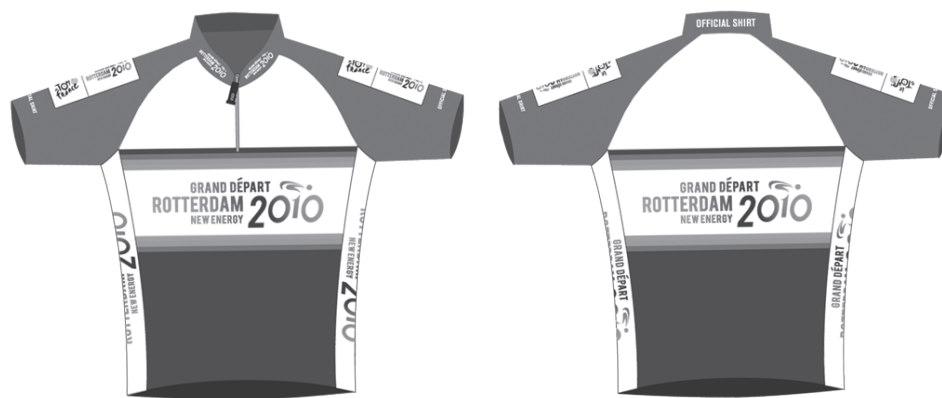

'VEEL MENSEN VINDEN HET LEUK OM DE BEERCARRIER AAN STUDENTEN CADEAU TE DOEN.'

Studenten onderzoeken effecten Grand Départ

De aftrap van de Tour de France vindt van 1 tot 4 juli plaats in Rotterdam. Patrick Verkaik (21) en Daan Vogelaar (20), vierdejaars commerciële economie, gespecialiseerd in sportmarketing en management, onderzoeken de maatschappelijke en economische impact van de Grand Départ.

Na een prognoseonderzoek naar de economische effecten van de Grand Départ dat Patrick en Daan dit jaar met vier andere HR-studenten uitvoerden, doen zij nu vervolgonderzoek. Met deze twee onderzoeken hopen zij nog dit collegejaar af te studeren.

Patrick: 'Tijdens het prognoseonderzoek in opdracht van Rotterdam Topsport hebben we een inschatting gemaakt van het bezoekersaantal. Dat is, gedurende het hele evenement, naar verwachting ongeveer één miljoen. De eerste echte Tour-dag, de proloog, zal het drukst worden. We verwachten dan een half miljoen mensen. Ook hebben we gekeken naar wat bezoekers op zo'n dag besteden, bijvoorbeeld aan eten en drinken, maar ook aan verblijfskosten. We kwamen uit rond de 30 à 35 miljoen euro. Dit zijn de extra inkomsten die de start van de Tour oplevert.'

EFFECT OP BREEDESPOORT

Tijdens het prognoseonderzoek werd duidelijk dat één van de studenten als vervolgonderzoek een effectmeting mocht doen. Daan: 'Uiteindelijk ben ik de gelukkige geworden! Ik krijg de kans om te onderzoeken of de resultaten van ons prognoseonderzoek kloppen.' Aangezien de Grand Départ pas op 1 juli start, heeft Daan een lange aanloopfase. 'Tot juli ben ik bezig met het treffen van voorbereidingen, zodat ik na de Grand Départ alleen maar cijfers hoef in te voeren en het rapport kan

afronden. Daar heb ik na het evenement twee weken de tijd voor. Ik ben op dit moment vooral bezig met het regelen van studenten die tijdens de Grand Départ gaan enquêteren. Per dag moeten er zo'n veertig studenten rond het parcours staan om verschillende dingen te meten: hoeveel toeschouwers zijn er en wat besteden ze?'

Patrick onderzoekt de maatschappelijke spin-off van de Grand Départ en werkt tegelijkertijd op de communicatie- en marketingafdeling van de Grand Départ-organisatie. Patrick: 'Ik onderzoek de effecten van een topsportevenement, zoals de Tour de France, op de breedtesport: hoeveel mensen gaan er bijvoorbeeld méér wielrennen na de Tour? Ik heb al veel literatuur en internetsites geraadpleegd. Ook heb ik interviews afgenomen met onder meer Rotterdam Sportsupport, Rotterdam Topsport en de voorzitter van wielervereniging RWC Ahoy. En ik ga in Brussel naar de Vrije Universiteit. Daar hebben ze veel kennis op het gebied van onderzoek naar sport.'

VIPTRIBUNE

Zowel Daan als Patrick is blij met de Grand Départ als afstudeeronderwerp. Daan: 'Het is fantastisch dat je zo vroeg in je loopbaan al onderzoek mag doen naar zoiets groots.' Ook voor wielerman Patrick is dit een droom die uitkomt: 'Jaar in jaar uit volg ik de Tour de France. Het is geweldig dat ik nu onderzoek mag doen naar de effecten van

dit evenement.'

Beide onderzoeken worden op de voet gevolgd door NOC*NSF en Olympisch Vuur. Daan: 'NOC*NSF wil, met de Olympische Spelen in 2028 in gedachten, graag weten hoeveel economische en maatschappelijke impact grote evenementen, zoals de Tour de France, hebben. Vervolgens bekijken ze hoe ze de informatie gaan gebruiken voor het olympisch plan voor 2028.'

Gedurende de Tour de France in Nederland zijn de studenten druk aan het werk. Alhoewel, 'druk'? Terwijl Daan langs het parcours staat om de enquêterende studenten aan te sturen, zit Patrick op de viptribune naar de fietsers te kijken.

■ *Myrthe Hogenelst*

DRIE GROTE RONDES

In Nederland startten binnen een jaar drie grote wielerrondes. De Ronde van Spanje, de Vuelta, ging op zaterdag 29 augustus 2009 van start in Assen. Gevolgd door de Giro op 8 mei jl. Tenslotte zal 'Le Grand Départ' van de Tour de France op zaterdag 3 juli 2010 in Rotterdam plaatsvinden.

Op het moment van schrijven waren de kosten en baten van de Vuelta en Giro in Nederland nog niet volledig bekend. De economische opbrengst voor de provincie Drenthe (Vuelta) was 5,3 miljoen euro. De kosten worden nog berekend. Het driedaagse Giro-evenement heeft de gemeente Amsterdam 5 miljoen euro gekost. De opbrengst wordt op dit moment berekend door een onafhankelijke organisatie.

KEUZEVAK POPKOOR

Het is donderdagochtend, half negen. In de kelder van locatie Museumpark heerst een levendige sfeer. Eerste- en tweedejaars pabostudenten zingen erop los bij het keuzevak popkoor.

DIT IS DE VIERDE LES VAN HET KEUZEVAK DAT IN TOTAAL TWEE MODULES BESLAAT. Voorgaande weken is er toegewerkt naar het optreden dat volgende week plaatsvindt. Ook vandaag moeten de twaalf studenten, enkel meisjes, hun gouden keeltjes weer openzetten.

'We gaan ons losmaken. Schouders zo laag mogelijk, buig door je knieën en beweeg je armen van boven naar beneden.' Docent Freek Koopmans begint de les met een warming-up. De studenten slingeren hun armen langs het lichaam. Heel charmant ziet het er niet uit, dat hebben ze zelf ook door. Er wordt veel gelachen en zelfs aapimitaties zijn de studenten op deze vroege morgen niet te gek. 'Mijn lachspieren zijn nu wel opgewarmd', concludeert een van hen.

Na het opwarmen, worden de songteksten erbij gepakt. Als Koopmans de eerste noten van Fame's *I'm Gonna Live Forever* op de piano speelt, zijn de studenten ineens heel geconcentreerd. De intro is bijzonder en moet een aantal keer opnieuw gezongen worden. Als het er goed in zit, zingen de studenten het nummer in zijn geheel. Koopmans is nog niet tevreden: 'Ik wil meer power! Iedereen moet luid en duidelijk zingen, anders komt het niet over.' Even later klinkt het nummer heel krachtig. De breed glimlachende docent is duide-

lijk tevreden. Bij de laatste Fame-uithaal maken een paar studenten een enthousiaste sprong in de lucht. 'Dat moeten we ook tijdens de uitvoering doen!', maken ze de rest van de groep duidelijk.

WATERIGE OGEN

Het volgende nummer, *Something Inside*, is duidelijk favoriet onder de studenten. Melanie Adriaansen (18), eerstejaars pabo: 'Dit nummer klinkt zo mooi harmonisch. Wanneer je in een groep zingt, is het vaak moeilijk om er gevoel in te leggen, maar ons lukt het erg goed! Alleen al van het pianospel kan ik waterige ogen krijgen.' Hier en daar worden mobieltjes tevoorschijn gehaald en verspreid door de ruimte neergelegd. Nadat het nummer is opgenomen door de telefoons, beluisteren en bekritisieren de studenten hun eigen zang. Maar er moeten nog twee andere nummers worden gerepeteerd: Coldplay's *Viva la Vida* en het swingnummer *Sing Sing*. Koopmans is erg tevreden over de uitvoering: 'Iedereen doet erg zijn best. Ik hoop dat de studenten plezier hebben in het maken van muziek en dit overbrengen naar anderen, ook als het keuzevak straks is geëindigd.' ■ *Myrthe Hogenelst*

..... ER ZIJN ER ook die HET NACHTELIJK
NAKIJKEN met de RODE PEN MISSEN.....

Van zelfreflectieverslag tot bouwtekening: toetsen op de HR

Het onderwijsbeleid van de HR is gericht op het **verhogen van de contacttijd**. Meer les dus. Om de belasting van docenten beheersbaar te houden moet de **toetstijd worden verlaagd**. Hoe gaat dat in de praktijk? Is het mogelijk om te bezuinigen op toetstijd en welke gevolgen heeft dat voor de kwaliteit van het onderwijs?

Lukt het in de praktijk om het onderwijs op deze manier in te richten? 'Tja, daar vraag je iets', reageert Rob Overkamp, onderwijsmanager maatschappelijk werk en dienstverlening (mwd). 'De ptd (zie kader pag.30) is vorig jaar ingevoerd, maar het bleef toch vooral een papieren kwestie. In feite gebruikten we veelal nog de oude toetsvormen. Nu blijkt dat docenten niet met hun tijd uitkomen, want ze hebben het afgelopen jaar wel flink meer les gegeven dan vorig jaar, maar de tijd voor toetscorrectie is niet navenant verminderd. En nu komen de na-claims, wat betreft tijd. Ik merk er nog weinig van dat een (eind)toets deels vervangen wordt door een diagnostische toets tijdens de les. Toch is dat een impliciete vooronderstelling van ptd. Het is dus duidelijk dat er iets moet gebeuren. Om te beginnen moeten we vastleggen welke toetsvormen er zijn, wanneer die gebruikt worden en of ze allemaal in stand moeten blijven. Ons onderwijs is grotendeels dialogisch van karakter. Naast kennis-toetsen, gebruiken we (zelf)reflectieverslagen voor super-, intervisie en studieloopbaanbegeleiding, maar ook essays en schriftelijke casuïstiekbehandeling om de vorderingen van studenten te meten. En dat zijn heel arbeidsintensieve toetsvormen die een docent niet tijdens de les kan afnemen en nakijken.

Het reproduceren van kennis gebeurt natuurlijk, maar het is ook belangrijk dat studenten een betoog kunnen opbouwen met een kop en een staart, en met een conclusie waarop zij feedback krijgen. In de beroepspraktijk moeten zij dat ook. Een goed betoog opzetten vergt oefening en daarom willen we niet wachten met het trainen van de schrijfvaardigheid tot de hogere leerjaren. Nadenken over je beroepshouding en de morele kanten van het beroep is ook een kerncompetentie van onze opleiding. Dat doen studenten door (zelf)reflectieverslagen te schrijven; dat zijn vaak hele lappen tekst waaraan docenten veel tijd kwijt zijn.

Hoewel het moeilijk is om hier precieze beoordelingscriteria voor te formuleren en er ook wel twijfel is over het nut van sommige van deze verslagen, kun je deze op een sociale opleiding niet zomaar afschaffen. Het gebeurt ook dat één competentie drie keer wordt getoetst: in de kennis-, de praktijk- en de studentgerelateerde leerlijn. Daar is natuurlijk winst te halen, maar ik ben bang dat de marges toch klein zijn.'

TEKENING ALS TOETS

'De belangrijkste toetsvorm bij ons is de technische tekening', vertelt Maarten van Ogtrop, onderwijsmanager bouwkunde. 'Besparen op het maken van tekeningen kan eigenlijk niet en daarmee is het voor ons erg lastig om te besparen op toetstijd. Wat we zien is een lichte verschuiving van de toetstijd naar de contacttijd door tekeningen in de les te beoordelen. Per saldo krijgt de student dan evenveel les en maakt evenveel tekeningen als vóór de ptd.

'Theoretische toetsen nemen bij ons niet zoveel tijd in beslag. We hebben twee theorietoetsen per kwartaal. Het is een illusie om te denken dat daar veel tijdswinst valt te boeken. Wij besteden expliciet aandacht aan foutenanalyse. Daar hebben we speciale feedbacklessen voor. Studenten met een hoog cijfer ontbreken vaak bij deze lessen, maar wij vinden het belangrijk dat ze toch komen. Daarom willen we nu gaan invoeren dat de cijfers pas worden vrijgegeven tijdens de feedbacklessen. Maar vallen die lessen nou in de contacttijd of in de toetstijd? Dat maakt het ook een beetje lastig om de tijdsinzet van docenten precies te definiëren.'

LESMATERIAAL UIT HET BEDRIJFSLEVEN

Weer een heel andere situatie zien we bij het CMI (Instituut voor Communicatie, Media en Informatietechnologie). Hans van Toor is kerndocent informatica.

'DE PTD GELDT VOOR ONS ALLEMAAL, TERWIJL DE ONDERLINGE VERSCHILLEN GROOT ZIJN.'

'ER ZIJN DOCENTEN DIE HET NACHTELIJKE NAKIJKEN MET DE RODE PEN MISSEN, VOOR WIE DIT ONLOSMAKELIJKVERBONDEN WAS MET HUN BEROEPSUITOEFENING.'

Vorig jaar werd de ptd (planning taaktoedeling docenten) ingevoerd. Daarin is vastgelegd hoeveel tijd docenten moeten besteden aan onderwijsuitvoering, voorbereiden van lessen, beoordelen van werk van studenten, onderwijsontwikkeling, professionalisering en onderwijsorganisatie (vergaderingen). Voor docenten geldt dat ze maximaal veertig procent van hun tijd besteden aan de contacttijd met studenten, en ook veertig procent aan voorbereiden en nakijken. Het ptd-systeem is van toepassing op docenten van de hogeschool met een aanstellingsomvang van meer dan 0,3 fte.

'Het basisdeel van onze theorielessen is sterk ingekort doordat we gebruikmaken van digitaal e-learning lesmateriaal dat beschikbaar is gesteld door het bedrijfsleven, bijvoorbeeld door Oracle, Cisco en Microsoft. De ontwikkelingen in onze sector gaan razendsnel en worden door het bedrijfsleven natuurlijk op de voet gevolgd. Het is dus handig om gebruik te maken van het lesmateriaal dat zij maken. Zo blijven we up-to-date, krijgen we toegang tot de meest actuele technologie en een internationaal netwerk. Studenten krijgen een voorsprong op de arbeidsmarkt en zijn enthousiast over de manier van leren en toetsen. Het geeft hen de gelegenheid om *any place, any time* de lesstof tot zich te nemen en zichzelf te toetsen en zij krijgen bovendien een certificaat van Oracle of Microsoft en ook daarmee zijn zij blij. Wij als docenten moeten natuurlijk wel bewaken dat het materiaal onafhankelijk genoeg is en relevant voor de beroepspraktijk.

'Door deze manier van werken blijft er meer tijd over om op school nieuwe ontwikkelingen, verdiepingslessen en oplossingsstrategieën aan te bieden. Op het hbo gaat het immers niet alleen om het kunnen reproduceren van kennis, maar *vooral* om het oplossen van complexe problemen. Studenten moeten zich in de praktijk of in een praktijktoets kunnen redden met de theorie en oplossingsvaardigheden die zij hebben geleerd. Het digitaal lesmateriaal alleen is niet voldoende om die vaardigheden te toetsen.

'Wij, als informaticadocenten, zouden graag onze eigen modules op dezelfde manier vormgeven als de bedrijven doen, maar N@tschool biedt deze mogelijkheid niet. We laten op het gebied van innovaties in het onderwijs echt wel wat liggen. Het aanstellen van een lector e-learning lijkt mij dan ook een hele goede zaak.'

DIGITAAL TOETSCESTRUM

De locatie Kralingse Zoom is sinds dit collegejaar in het trotse bezit van een digitaal toetscentrum. Sander Schenk is projectleider digitaal toetsen vanuit het IFM (Instituut voor Financieel Management). 'Ons instituut hoefde de contacttijd niet echt te verhogen omdat we al aan de norm zaten. Dat betekent dat we ook niet bewust hoefden in te grijpen op de toetstijd. Toch zijn wij al vanaf september 2009 druk bezig met de ontwikkeling van digitale toetsen. De analyse van toetsen en toetsvragen verbetert door het digitaal te doen. We kunnen beter en sneller kwantificeren en in kaart brengen waar studenten de mist ingaan. We maken daar echt een kwaliteitsslag. Over het rendement van digitaal toetsen zijn wij behoorlijk tevreden. We nemen per onderwijsperiode zes tot zeven propedeusetoetsen af. Volgend jaar komen daar toetsen voor het tweede jaar bij. Daarna neemt het belang van digitaal toetsen

geleidelijk af. Dan worden hogere leerdoelen als analyseren, betogen en synthetiseren steeds belangrijker en die vaardigheden toets je meestal op een andere manier, in project-, praktijk- en afstudeeropdrachten. 'Over het algemeen zijn de reacties op het digitale toetsen positief. Studenten krijgen hun cijfers veel eerder terug dan voorheen. Bovendien hebben ze de zekerheid dat iedereen op dezelfde manier beoordeeld is. Het systeem is voor iedereen even streng. Voor docenten wordt de correctietijd door het digitale toetsen aanzienlijk minder. Er is een groep docenten die blij is met deze tijdwinst, maar er zijn er ook die het nachtelijke nakijken met de rode pen missen, voor wie dit onlosmakelijk verbonden was met hun beroepsuitoefening. 'Docenten die de input voor de toetsen aanleveren, besteden daar nu minstens zoveel tijd aan als in de tijd vóór het digitaal toetscentrum. Per saldo zijn we nu misschien wel meer tijd kwijt aan toetsen dan voorheen. Ook als we op routine draaien zal het digitale toetscentrum nog altijd een flinke tijdsinvestering vragen. Er moeten steeds opnieuw toetsen worden gemaakt, de feedback moet worden gegenereerd en we willen in de toekomst ook oefenmateriaal en formatieve (diagnostische) toetsen plaatsen. Tenslotte is het de bedoeling dat er voor het eerste jaar van de hele Kralingse Zoom digitale toetsen komen, niet alleen voor financieel management. Alles bij elkaar een behoorlijke investering, maar gelukkig staat daar een kwaliteitsimpuls én een besparing op correctietijd tegenover.' De diversiteit aan toetsen op de hogeschool is groot. Rob Overkamp, onderwijsmanager mwd, vat het mooi samen: 'Wij zijn een andere opleiding dan bijvoorbeeld commerciële economie waar veel colleges worden gegeven aan grote groepen en er makkelijker digitaal kan worden getoetst dan bij ons. Ik pleit voor erkenning van het onderscheid tussen instituten en opleidingen, ook op het gebied van toetsen. Nu geldt de ptd voor ons allemaal, terwijl de onderlinge verschillen groot zijn.' ■

IFM IS HET EERSTE INSTITUUT DAT grootschalig gebruik maakt van het digitaal toetscentrum. In het afgelopen blok zijn ook de andere twee instituten op de Kralingse Zoom voorzichtig begonnen. Er zijn geen plannen voor de bouw van digitale toetscentra op andere locaties. In het paviljoen dat voor het Museumpark wordt gebouwd is wel een pc-lokaal gepland dat als assessment center kan worden gebruikt. De instituten EAS en IMO denken na over digitaal toetsen. Zij willen daar echter gewone pc-lokalen voor gebruiken.

AFGESTUDEERD

SANAE SMAILI

Psychiatrische patiënten hebben vaker een ontregeld immuunsysteem. Oud-bml-student Sanae Smaili onderzocht tijdens haar afstudeerstage of er ook bij mensen met een psychotische depressie een verandering in het immuunsysteem is. Ze won er een belangrijke prijs mee en is inmiddels werkzaam als kernanalist bij Erasmus MC.

FOTO: LEVIEN WILLEMSE

Tot 2009: biologie en medisch laboratoriumonderzoek
Nu: kernanalist afdeling immunologie Erasmus MC

Toen Sanae Smaili (23) als kind een aflevering van de tekenfilm <Dexter's Lab> op televisie zag, wist ze het zeker: zij wilde ook in een laboratorium werken. Na haar eindexamen startte ze met de opleiding biologie en medisch laboratoriumonderzoek (bml). 'Ik ben altijd een praktijkmens geweest. Dat er binnen de opleiding veel ruimte was voor praktijkopdrachten, vond ik het grootste pluspunt van mijn studie.'

Ook in haar huidige werk, bij de werkgroep auto-immuundiagnostiek van de afdeling immunologie van het Erasmus MC, zit ze niet stil. 'Per dag komen er ongeveer zestig patiëntenmonsters binnen. Die zijn bijvoorbeeld van mensen met huidziektes, reuma of leverproblemen. We kijken of deze patiënten auto-antistoffen maken. Dat zijn antistoffen die gericht zijn tegen het eigen lichaam.'

TROTS

'Ik ben via mijn stage bij het Erasmus MC terechtgekomen. Zowel mijn eerste als tweede stage heb ik hier gedaan, bij de afdeling immunologie. Ik ben erg geïnteresseerd in auto-immuniteit. Mensen die een auto-immuunziekte hebben, worden aangevallen door hun eigen lichaam. Dat is vreemd en boeiend tegelijk. 'Tijdens mijn tweede stage mocht ik onderzoek doen. Daarbij stond de vraag centraal of er veranderingen te vinden zijn in het immuunsysteem van mensen met een psychotische depressie. Is bij hen misschien sprake van auto-immuniteit? Uit de literatuur is bekend dat er vaker auto-immuunziekten voorkomen bij psychiatrische patiënten. Via mijn stagebegeleider ben ik in contact gekomen met een psychiater van het UMC. Hij houdt zich onder andere bezig met patiënten met een psychotische depressie. Van deze groep had hij een aantal serummonsters die ik voor

niets kon meenemen.'

Sanae deed met deze 116 monsters een interessante ontdekking. Zij stelde vast dat bijna een kwart (22 procent) van deze patiënten met een psychotische depressie auto-antistoffen aanmaakte tegen het GAD-enzym. Dat is veel hoger dan bij gezonde mensen. Het enzym GAD zet glutamaat om in twee andere stoffen (GABA en koolstofdioxide). Als het GAD te laag is en het glutamaat dus niet omgezet kan worden, kan dat een verstoring in de hersenen veroorzaken. En dat kan uiteindelijk leiden tot een psychotische depressie.

Sanae's bevinding komt bovenop eerder onderzoek waarbij antistoffen tegen GAD werden gevonden bij patiënten met een stemmingsstoornis, zoals schizofrenie of een bipolaire depressie. 'De resultaten van mijn onderzoek versterken het idee dat auto-immuniteit een rol speelt bij depressie. Toch is het niet zo dat het meten van GAD een diagnostische test kan zijn voor psychotische depressie.' Bij 78 procent van de monsters werden immers [geen] antistoffen GAD gevonden.

Het onderzoek is gepubliceerd in een afstudeerscriptie die in mei werd beloond met de Zilveren Vlam, een jaarlijkse prijs van de Nederlandse Vereniging bioMedisch Laboratoriummedewerkers. De prijs bestaat uit een oorkonde en 150 euro. 'Bovendien zal er een wetenschappelijk artikel over mijn onderzoek gepubliceerd worden. Alles bij elkaar is het een enorme eer.' Ondanks dit succes en haar liefde voor het werken in een lab, overweegt Sanae een carrièreswitch. 'Ik wil dit werk zeker nog wel een paar jaar doen, maar ik ben ook graag met mensen bezig. Dat mis ik in dit vak. Daarom denk ik erover na om op termijn sph (sociaal pedagogische hulpverlening) te gaan studeren.'

CURRICULUM VITAE

2005 - 2009 biologie en medisch laboratoriumonderzoek

2007 secretaresse Sint Franciscus Gasthuis

2008-HEDED kernanalist afdeling Immunologie in Erasmus MC

2010 winnaar Zilveren Vlam, de jaarlijkse prijs van de NVML (Nederlandse Vereniging van bioMedisch Laboratoriummedewerkers)

COLUMN
ERNEST VAN DER KWAST

FOTO: LEVIEN WILLEMSE

Kleuren

GROEN IS IN, GROEN IS OVERAL. SOMS HEEFT HET DE GEDAANTE VAN DUURZAME VIS, DAN WEER DE VORM VAN BIOLOGISCH AFWASMIDDEL OF CO2-NEUTRAAL VERHUISBEDRIJF.

Afgelopen week was ik in de speeltuin met mijn zoontje en hoorde ik een moeder haar kind roepen: 'Eko! Eko, kom hier!' Het was een meisje. Langzaam, heel geleidelijk, begin je groene mensen anders te bekijken, je vertrouwt ze niet meer.

Groen is natuurlijk ook geld. Bedrijven die groen zijn hebben een betere marktpositie, subsidies liggen voor het oprapen. Er was een tijd dat je als allochtoon omarmd werd door beleidsmakers, nu moet je niet getint zijn, maar groen. Met enige argwaan reis ik daarom naar herder Martin Oosthoek in Rodenrijs. Je komt hem de laatste tijd overal tegen, in kranten, op tv en laatst zelfs op Motel Mozaique. Oosthoek haalt me in een busje op van het metrostation. Het busje is oud en allesbehalve CO2-neutraal. Zie je nu, denk ik. Vertrouw ze niet!

De herder zegt: 'We rijden eerst even naar de kudde.' Oosthoek heeft zo'n tweeduizend schapen die hij met zeven andere herders hoedt. Hun werkterrein is 250 hectare groot. Toen hij vijf jaar geleden begon als herder, zag niemand iets in zijn plannen. Schapen die maaimachines vervangen – hij werd door diverse gemeenten voor gek verklaard. Maar toen de media hem vonden, vonden de wethouders hem ook. 'Ik werd groen bevonden', zegt Oosthoek. 'En groen is hot.' En zo werd de herder ook hot.

We staan stil op een kleine weg. Links in een weiland grazen schapen, rechts is reeds gegraasd. 'Het ziet er nu kaal uit', zegt Oosthoek. 'Maar over twee weken zie je kruiden en bloemen omhoog komen en heb je prachtige weiden.' Thuis laat hij mij foto's zien van bloemrijke bermen en graslanden. De foto's zitten in hoesjes, beschermd tegen vette vingers. 'Kleuren', zegt de herder. 'Daar gaat het mij allemaal om.' Ik moet denken aan een Robijn-reclame uit de jaren negentig. Frank Govers die zegt: 'Kleuren inspireren mij enorm.' Ik vertrouwde Frank Govers ook niet. Maar hij stond bovenop een berg met vijf kale mannen. Martin Oosthoek zit aan de keukentafel in zijn huis in Rodenrijs. Hij meent het. Hij wil van de wereld een mooiere plek maken. Kleuren inspireren hem echt. Niet alleen groen, goddank niet alleen groen.

*Ernest van der Kwast is talkshowhost en schrijver.
Begin april verscheen zijn nieuwe boek: Mama Tandoori.*

Studenten en medewerkers van de Hogeschool Rotterdam kunnen een gratis mini-advertentie voor niet-zakelijke mededelingen plaatsen. Buitenstaanders (met een commercieel doel) kunnen tegen betaling een mini-advertentie plaatsen, kosten €25,- excl. btw per 25 woorden of een veelvoud daarvan. Aanleveren via profielen@hro.nl.

mini's

HBO'ERS RIJDEN CUM LAUDE Verkeersschool Cum Laude verzorgt een tiendaagse of achtweekse rijopleiding vanaf € 1040,- voor de auto en € 780,- voor de motor all-in. Kom langs op de Oostzeedijk 182, Rotterdam of kijk op www.cumlaude.nl of bel 010 - 412 1707.

VOOR HEM EN HAAR Knippen voor € 11,-. Studentenkapper 't Pakhuis, Oostzeedijk 316, Rotterdam (let op, ziet eruit als een antiekzaakje), tel/fax 010-411 32 09 en www.damesenherenkapper.nl.

DE LIER VERKEERSOPLEIDINGEN Oostzeedijk 154. Lid BO-VAG. 1e tien autorijlessen € 19,50 per les, daarna € 26,50 per les. Speciaal studentenpakket! 40 lessen à € 22,50,- per les. Telefoon 010-425 77 26.

MUZIEKWEB Ontdek je favoriete muziek en leen Europa's grootste muziekcollectie via www.muziekweb.nl. Ook meer dan 180.000 tracks gratis digitaal te leen. Het lidmaatschap is € 10,50 per jaar. Voor leden van de Bibliotheek Rotterdam en Rotterdamaspaslenners is het lidmaatschap gratis. Kijk voor meer informatie op www.muziekweb.nl of kom langs op Hoogstraat 110.

DE RIJSCHOLEN CONCURRENT Speciaal studentenpakket! 30 rijlessen à € 22,50 per 50 minuten. Rijbewijs te behalen vanaf 10 dagen. Kijk voor meer informatie op onze site www.rijscholenconcurrent.nl of bel 010 -437 25 77.

CAREFLEX zoekt voor de zomermaanden flexibele studenten SPH, Pedagogiek of MWD als groepsleider in complexe gehandicaptenzorg en jeugdzorg. Meer informatie: info@careflexzorg.nl.

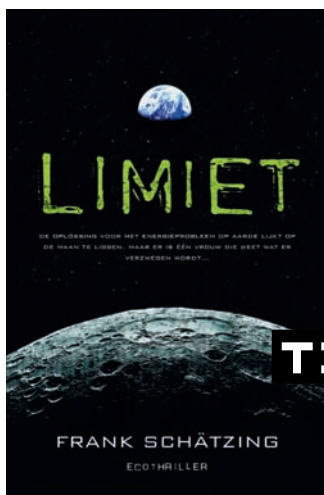
PRAKTIJK VOOR LICHAAMSWERK HENK DE LAAT Behandeling van fysieke, emotionele en/of psychische klachten. Medewerkers en studenten Hogeschool Rotterdam 10% korting. Bel: 06 - 185 22 730 / Informatie: www.praktijkvoorlichaamswerk.nl.

NEWSKOOL BARBERSHOP Mudly's barbershop is de allereerste barbershop in NL waar je als man en vrouw terecht kan voor de nieuwste haircuts en colors. Bij Mudly's nemen we de tijd voor je, lekker drankje erbij en jij gaat als herboren de deur uit! Ervaar de oldskool service en vakmanschap tegen uiterst vriendelijke prijzen. Speciaal voor studenten hebben we 20% korting op knippen! Insane in the brain? Stress out at Mudly's! Mudly's barbershop: Nieuwe Binnenweg 200 b, tel. 010-244 95 23.

WWW.AUTORISCHOO-GLOBAL.NL Een rijtest duurt 100 minuten en de eerste 50 minuten kosten 1,- Actie: Bij aanvang van een rijopleiding, gratis theorie CD-ROM.

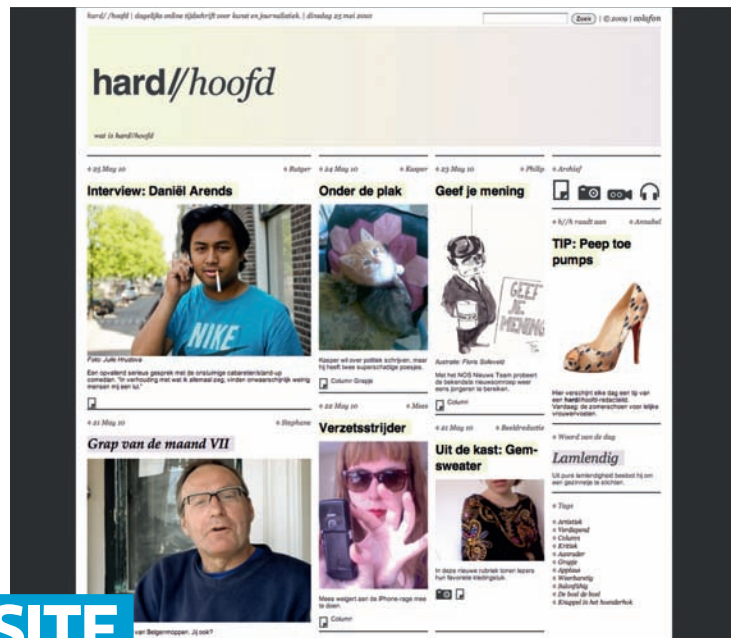

TIP

THRILLER

Juni is de Maand van het Spannende Boek en dan worden we overspoeld met, juist ja, spannende boeken. *Profielen* doet daar gewoon lekker aan mee en tipt de eco-thriller *Limiet* van de Duitse schrijver Frank Schätzing. Met zijn 1092 pagina's een prima boek voor veelvraten, waarin alles gaat over een wedloop om nieuwe energiebronnen op de maan.

Limiet, Frank Schätzing, uitgeverij A.W. Bruna, €25,-

SITE

LAT LIGT HOOG VOOR HARD//HOOFD

Deze maand een veelbelovende website, te weten www.hardhoofd.com. Of eigenlijk: **hard//hoofd**, om het tweeledige aspect te benadrukken. De site vormt namelijk een 'dagelijks online tijdschrift voor journalistiek en kunst', dat de broodnodige online verfrissing moet brengen. Aldus de makers. En daarin schuilt 'm eigenlijk gelijk de moeilijkheid. Hoeveel tijdschriften ken je namelijk die dagelijks verschijnen? Is een dagelijks journalistiek product niet gewoon een krant, of een nieuws-site als nu.nl?

HardHoofd is dus een tijdschriftsite met een ongedwongen 'lees maar lekker weg als je tijd over hebt-sfeer'. Wél multimediaal en druk, maar dus tóch ontspannend lees- en kijkvoer. Onderwerpen: actualiteit, kunst, cultuur. Vaste prik: van tijd tot tijd een goed interview, een platform voor de geëngageerde lezer, illustratieve uitingen van toonaangevende doch anonieme illustratoren, persoonlijke kledingrubriek, subtiele tips voor opkomende hypes. Allemaal onderdelen met dezelfde goede bedoelingen, maar met hetzelfde gebrek: heel leuk allemaal, maar hebben we dit niet ergens anders al gezien? En misschien zelfs beter?

In dit format, dat drijft op journalistiek en kunst, zou het journalistieke verhaal voor relevantie ('waarom lees ik dit') moeten zorgen en de kunstzinnige/literaire kant voor de verrassing. Maar naar aanleiding van moederdag driehonderd woorden schrijven over je eigen herinneringen aan je moeder is noch leuk, noch relevant als het niet nieuwswaardig of, met de kunst in het achterhoofd, literair geschreven is. Helaas blijft er veel hangen op dit niveau.

Het is niet per se slecht als HardHoofd lijkt op een doordeweekse uitgave van *Volkskrant Magazine*. Het online format is goed uitgewerkt en zorgt voor een fijn zondagochtendgevoel op een drukke werkdag. Maar al met al ligt de lat misschien net iets te hoog met het streven een dagelijks tijdschrift te zijn. Iets minder tijdsdruk zou de originaliteit en kwaliteit (hopelijk) ten goede komen. Als het elke dag zondag zou zijn, zou zondag ook niet meer echt zondag zijn, toch?

Rik Jörissen

TIP

KUNST

OPENBARE RESTAURATIE SCHILDERIJ DALÍ

Museum Boijmans Van Beuningen heeft een mooie collectie surrealistische schilderijen van grote namen als René Magritte, Max Ernst en natuurlijk Salvador Dalí. Vanaf 11 juni tot half augustus heeft het publiek de unieke kans om ooggetuige te zijn van de restauratie van Dalí's drieluik *Landschap met touwtje springend meisje*. Drie restauratoren zullen vier werkdagen per week, acht uur per dag aan het schilderij werken. En wij mogen meekijken! Iedere woensdagmiddag is er een vragenuurtje. Meer info op www.boijmans.nl

WIE BEN JIJ DAN?

Iris Pieterse (19)
Tweedejaars vrijetijdsmanagement

Toen Iris op haar veertiende een show van cabaretier Bert Visscher op tv zag, wist ze meteen: dit wil ik ook! Vorig jaar bereikte ze de halve finale van Cameretten en onlangs werd ze tweede bij de strijd om de titel Studentencabaretier van het Jaar.

Favoriete sport...

Ik moet eerlijk toegeven dat ik weinig met sport heb. Ik ben geen fan van zweet en rode hoofden. De laatste tijd ben ik wel weer aan het hardlopen.

Baantje...

Inmiddels werk ik al een half jaar als caissière bij een supermarkt in de buurt. Het werk is niet heel afwisselend en een beetje saai. Het liefst zou ik een studiegerelateerd baantje hebben, maar dat is lastig te vinden in mijn woonplaats Zwijndrecht.

Met 1 miljoen...

Zou ik een mooie reis over de wereld maken. Er zijn nog veel landen die ik wil bezoeken. Ook zou ik mezelf natuurlijk sponsoren. Ik zou dan eindelijk een fatsoenlijk theaterdecor kunnen kopen.

Favoriete website...

Ik bezoek veel nieuwssites. Soms staan er gekke berichten tussen die ik kan gebruiken voor mijn show. Zo las ik laatst een bericht over een jongen die een nep-overval in scène had gezet om zo zijn ex-vriendin terug te winnen.

Als ik de baas was van de HR...

Zou ik wat doen aan de warme collegezalen! Daarnaast zou ik de naam van mijn studie, vrijetijdsmanagement, in vrijetijdskunde veranderen. De huidige naam wekt de indruk dat we niks doen; dat het een pretstudie is. En dat beeld klopt totaal niet met de werkelijkheid.

Wakker worden naast...

Youp van 't Hek. Ik heb veel bewondering voor die man. Hij maakt erg mooie shows en heeft laten zien dat een cabaretier veel teweeg kan brengen in Nederland. Nadat ik hem een heerlijk ontbijtje heb geserveerd, zou ik hem bestoken met vragen.

Stiekem geloof ik...

Dat ik nog heel beroemd kan worden en in een uitverkocht Carré kan staan.

Myrthe Hogenelst

BUREAU INSCHRIJVING

Museumpark MH 02.212,
010-794 42 00
Open: 8.30-17.00

BUREAU INSTROOM

Museumpark MH 00.330,
010-794 43 37

CENTRALE MEDEZEGGENSCHAPSRAAD (CMR)

Museumpark ML 0.84,
010-794 45 18

CENTRUM VOOR TOPSPORT EN STUDIE

CONTACTPERSOON: Coen Duiverman
Kralingse Zoom N1.116,
010-794 62 44

COPYSHOPS XEROX

Academieplein: 010-794 49 16
Kralingse Zoom: 010-794 62 18
Museumpark: 010-794 42 01

DECANEN**Academieplein
(ook voor Pieter de Hoochweg)**

Marie-Enne Brasser (ma/di/do),
010-794 48 44, kamer I 0.08,
m.e.brasser@hro.nl
Simone Huijbregts (ma/di/do/vr), 010-
794 49 82, kamer I 0.10,
s.i.huijbregts@hro.nl
Henk de Klerk (ma/di/wo), 010-794 48
45, kamer I 0.06, h.g.de.klerk@hro.nl
Vrije inloop studenten tot 15.00 uur

Museumpark

Studenten kunnen een afspraak maken
via afspraakdecaanmu@hro.nl
Soenita Chander (ma/di/wo (even week)/
do/vr), 010-794 42 56, kamer ML 1.84,
s.chander@hro.nl
Mirjam van Amelsvoort (ma t/m vr),
010-794 42 52, kamer ML 1.86, m.van.
amelsvoort@hro.nl
Paul Cappendijk (ma/di/vr), 010-794 42
52, kamer MH 1.141, p.j.cappendijk@
hro.nl

Kralingse Zoom

Studenten kunnen een afspraak maken
via afspraakdecaankz@hro.nl
Janna Verdonk (ma/di/do/vr, oneven
weken vr afwezig), 010-794 62 48,
kamer 01.305, j.verdonk@hro.nl
Jan van Westrenen 010-794 62 84,
kamer 01.230, j.g.van.westrenen@hro.nl
Peggy Schultz (ma/di/wo/do), 010-794
62 83, kamer 01.307, p.j.schultz@hro.nl

Wijnhaven 61 en 107/Blaak

Mieke Bos (ma t/m do), 010-794 46 96,
kamer W 0.153, m.e.bos@hro.nl
Cas Jönsthövel (ma mi/di/do), 010-794
47 85, kamer W.0.151, c.l.jonsthovel@
hro.nl
Eveline Glansbeek (ma, wo, vr), 010-794
4785, kamer W 0.151, e.f.m.glansbeek@
hro.nl

Pabo Dordrecht

Studenten kunnen een afspraak maken
via afspraakdecaanmu@hro.nl
Paul Cappendijk (do), 078-611 26 20,
kamer 2.09, p.j.cappendijk@hro.nl
Soenita Chander, Museumpark ML 1.84,
s.chander@hro.nl

DYSLEXIE**Helpdesk dyslexie**

Nel Hofmeester, Wijnhaven W 0.151
(kamer studentendecaan)
Afspraken voor wo:

p.m.hofmeester@hro.nl

HR SERVICES

Westblaak 88-110, 3012 KM Rotterdam
010-794 43 02 / fax 010-794 43 69

INTERNATIONAL OFFICE

Kralingse Zoom, K.Z2.005, 010-794 60
05, internationaloffice@hro.nl

KEUZEONDERWIJS

Voor vragen over keuzeonderwijs
(keuzevakken en minors)
Museumpark MH 10.331,
010-794 45 22, keuzeonderwijs@hro.nl

MEDIATHEKEN

Info op <http://mediatheek.hro.nl>
Catalogus op <http://vubissmart.hro.nl>

Academieplein

m010-794 48 20. Open: ma/di/do 8.30-
21.00, wo/vr 8.30-17.00

Kralingse Zoom

010-794 62 78. Gebouw II, K.N1.104.
Open: ma/di/do 9.00-16.30, wo 9.00-
21.00, vr 9.00-15.30

Museumpark

010-794 43 93. Open: ma t/m do 8.30-
21.00 u en vr 8.30-16.30
Onderwijswerkplaats: ma/do 8.30 -
21.00, di/wo 8.30 - 17.00,
vr 8.30 - 15.00

Wijnhaven

010-794 47 02 (balie),
010-794 47 73 (kunstkelder),
010-794 46 54 (werkkamer).
Open: ma t/m do 8.30-21.00,
vr 8.30-17.00

Pabo Dordrecht

078-611 26 15. Open: ma 9.00-18.30, di
10.00-14.00 en 18.00-20.30,
wo/vr 10.00-14.00, do 9.00-16.30

Onderwijswerkplaats

ma 9.00-18.30, di 10.00-15.00 en 18.00-
21.00, wo 9.00-17.00, do 9.00-19.00, vr
10.00-15.00

NB: Tijdens schoolvakanties zijn er
gewijzigde openingstijden!

MENTORATEN

Museumpark ML0.80, 010 794 51 06

Amani

Voor Marokkaanse studenten
010-794 40 68, amani@hro.nl

Antuba

Voor Arubaanse en Antilliaanse
studenten
010-794 53 29, www.antuba.nl

Makandra

Voor Surinaamse studenten
010-794 40 68, makandra@hro.nl

Lale

Voor Turkse studenten
010-794 40 68, lale@hro.nl,
mentoraatlale.hyves.nl.

**PERMANENTE WERKROEP 'STUDEREN
MET EEN FUNCTIEBEPERKING'**

Contactpersoon: Nel Hofmeester,
p.m.hofmeester@hro.nl, 010-794 52 10
Secretariaat: Elly Stoop-Oole, Kralingse
Zoom, Z2.005 (International Office)
010-794 63 91,
e.stoop-oole@hro.nl (do/vr)

POWERPLATFORM

Voor en door studenten met een

functiebeperking

Kralingse Zoom, 010-794 62 48,
www.powerplatform.nl.

READERSHOPS**Academieplein**

kelder: A.K.24. Open: ma/do: 8.30-18.30,
di/wo: 8.30-16.30 en vr: 8.30-15.30

Kralingse Zoom

In Selexyz.
Open: ma t/m vr 9.00-17.00

Museumpark

MLS.10 - kelder
Open regulier: ma/do 9.00-10.30,
13.00-14.00, 17.30-18.30, di/wo/vr
9.00-10.30,13.00-14.00.
Aangepaste openingstijden in de eerste
lesweek van een kwartaal en tijdens
de introductieweek. ma/do 9.00-12.30,
13.00-15.00, 17.30-18.30, di/wo/vr
9.00-12.30,13.00-15.00.

SERVICE DESK ICT

Kijk voor de openingstijden op Hint
Academieplein,

B.1.02, 010-794 48 23, ictac@hro.nl

Kralingse Zoom,

01.425, 010-794 62 57, ictkz@hro.nl

Museumpark,

MH01.321, 010-794 44 11, ictmu@hro.nl

Wijnhaven/Blaak,

0.316, 010-794 47 07, ictwi@hro.nl

STEUNPUNT STUDERENDE MOEDERS

Museumpark ML0.78, 010-794 41 13,
info@studerendemoeders.hro.nl,
www.studerendemoeders.nl

STUDENT AAN ZET (PEERCOACHING)

Museumpark ML0.80, 010-794 51 06.
Open: ma-vr 9.00-17.30

STUDIEKEUZECENTRUM

Museumpark MH00.338, 010-794 52 52,
studiekeuzezentrum@hro.nl
Open: 9.00-17.00

STUDIEVOORLICHTING EN AANSLUITING

Museumpark MH00.112,
010-794 44 00,
studievoorlichting@hro.nl
Open: ma/di/do 9.00-17.30,
wo/vr 9.00-17.00

TAALDESK

Algemene vragen over taal
(zowel Nederlands als Engels) en
bijspijkermodules kunnen gesteld
worden via taaldesk@hro.nl.

TRANSFERGROEP ROTTERDAM

Postbus 420, 3000 AK Rotterdam
Max Euwelaan 71-81,
3062 MA Rotterdam
010-794 68 00

VERTROUWENSPERSONEN**VOOR STUDENTEN****Academieplein**

Clemens Peters: c.m.j.b.peters@hro.nl
Marijke Hagen-Sallevelt:
m.g.j.t.hagen-sallevelt@hro.nl

Kralingse Zoom

Jan Roel van Zuijlen: j.r.van.zuijlen@hro.nl
Janna Verdonk: j.verdonk@hro.nl

Museumpark

Frank Rosema: f.rosema@hro.nl
Tine van Duijn: t.van.duijn@hro.nl

Wijnhaven/Blaak

Aad van der Star: a.van.der.star@hro.nl
Jocé Bloks: j.a.l.h.bloks@hro.nl

VERTROUWENSPERSONEN**VOOR PERSONEEL**

Ahmet Kuyumcu: a.kuyumcu@hro.nl
Gertrud Bartels: g.m.e.bartels-van.der.
ham@hro.nl

ADRESSEN OPLEIDINGEN**Hogeschool Rotterdam**

Postbus 25035, 3001 HA Rotterdam
Telefoon (010) 794 41 41
www.hogeschool-rotterdam.nl

Academieplein

- Instituut voor Engineering en Applied Science
- Instituut voor Bouw en Bedrijfskunde
- Instituut voor Communicatie, Media en Informatietechnologie
- Bedrijfskundige informatica
- Informatica
- Technische informatica

G.J. de Jonghweg 4-6, 3015 GG Rotterdam
Telefoon (010) 794 48 41

Blaak/Wijnhaven 61

- Instituut Willem de Kooning Academie voor 'Art, Media, Design & Leisure'

Wijnhaven 61, 3011 WJ Rotterdam
Telefoon (010) 794 47 47
Blaak 10, 3011 TA Rotterdam
Telefoon (010) 794 47 50

Kralingse Zoom

- Rotterdam Business School
- Instituut voor Commercieel Management
- Instituut voor Financieel Management

Kralingse Zoom 91, 3063 ND Rotterdam
Telefoon (010) 794 6201

Lloydstraat

- Hogeschool voor de Zeevaart (MAROF)

Lloydstraat 300, 3024 EA Rotterdam
Telefoon (010) 448 64 00

Museumpark

- Instituut voor Gezondheidszorg
- Instituut voor Lerarenopleidingen
- Instituut voor Sociale Opleidingen

Museumpark 40, 3015 CX Rotterdam
Telefoon (010) 794 43 33

Pabo Dordrecht

Achterom 103, 3311 KB Dordrecht
Telefoon (078) 611 26 00

Pieter de Hoochweg

- Instituut voor Communicatie, Media en Informatietechnologie
- Communicatie
- Communication and Multimedia Design
- Grafimediotechnologie

Pieter de Hoochweg 129, 3024 BG Rotterdam
Telefoon (010) 794 65 16

RDM campus

Heijlplaatweg 21, 3089 JC Rotterdam
Telefoon (010) 794 92 00
Regiolocaties

Wijnhaven 107

- Instituut voor Managementopleidingen (voltijd)

Wijnhaven 107, 3011 WN Rotterdam
Telefoon (010) 794 80 00

Keep NU en woon het 1e jaar

GRATIS

www.dedordtselaan.nl

Studeren, werken en wonen in Rotterdam Zuid in een levendige en kleurige wijk.

Als je NU koopt, woon je het eerste jaar gratis.

check

1e
Keep
Huis.nl

Vooruit denken Strategie voor uw eigen toekomst

Opleiding tot Registeraccountant of Registercontroller

Afgestudeerd HBO-BE of HBO-AC?

U kunt via een toegespitst deeltijd schakelprogramma instromen in het Master of Science programma Accounting, Auditing & Control. Vervolgens kunt u doorstromen naar de Postinitiële Opleiding Accountancy of de postinitiële Masteropleiding Registercontroller.*

Heeft u de wetenschappelijke minor gedaan? Dan hoeft u geen schakelprogramma te volgen om in het Master of Science programma Accounting, Auditing & Control in te stromen.

Voor informatie: 010-4082173 of esaa-acc@ese.eur.nl

*Aanvullende eis voor de RC-opleiding is dat u beschikt over minimaal twee jaar relevante praktijkervaring.

Master of Management Control (MMC)

Afgestudeerd HBO?

De opleiding Master of Management Control is een parttime controllersopleiding. Zij leidt financieel-administratieve kenniswerkers op HBO-niveau op tot professionals die beschikken over actuele kennis op het gebied van besluitvorming en beheersing van organisaties.

Kenmerken van de opleiding zijn de praktische focus op het werkveld en de rollen van de moderne controller, actuele kennis en inzichten op het gebied van management control en onderwijs in advanced workshops van maximaal 25 personen. MMC is een tweejarige professionele masteropleiding.

Voor informatie: 010-4081492 of esaa-mmc@ese.eur.nl

Zie voor de ESAA-opleidingen ook:
www.esaa.nl

ERASMUS UNIVERSITEIT ROTTERDAM
ESAA

